

ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่กมล หิรัญรักษ์

ณ ฌาปนสถานวัดอนงคาราม

๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๗

แก้คำผิด

หน้า 4	บรรทัดสุดท้าย	แก้	แต่แม่	เป็น	และแก
หน้า 6	บรรทัดที่ 4	"	แม้	"	แพ้
หน้า 6	ย่อหน้าที่ 2 บรรทัดที่ 3	"	ชั้น	"	ขึ้น
หน้า 20	บรรทัดที่ 2	"	ต่ำต้อย	"	ต้อยต่ำ

อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นางกมล หิรัญรักษ์ (คร้ามกำจร)

ณ ฌาปนสถานวัดอนงคาราม

ถนนสมเด็จเจ้าพระยา วงเวียนเล็ก กรุงเทพ ฯ

วันอาทิตย์ที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เจ้าภาพขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลามาร่วมงานฌาปนกิจศพคุณแม่กมล หิรัญรักษ์ (คร้ามกำจร) หากท่านได้ประโยชน์สถานใด จากหนังสือเล่มนี้แล้ว ขอได้โปรดตั้งอาราธนาจิตอธิษฐาน ส่งส่วนกุศลผลบุญอุทิศแด่ผู้วายชนม์ เพื่อน้อมนำดวงวิญญาณไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วย

บุตร – ธิดา เจ้าภาพ

ชาตะ ๑๕ เมษายน ๒๔๕๕
มรณะ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๔

ไปไม่กลับ

หลับไม่ตื่น

ฝันไม่มี

หนีไม่พ้น....

นั่นคือ

ความตาย

ประวัติ

คุณแม่กมล หิรัญรักษ์ (คร้ามกำจร) เป็นบุตรคนเล็กของคุณตาบุญรอด และคุณยายปาน คร้ามกำจร มีพี่ชายร่วมสายโลหิต ๑ คน คือ คุณลุงทองดี (ธงดี) คร้ามกำจร คุณแม่และคุณลุงได้เคยเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า เมื่อสมัยคุณแม่ยังเล็ก ๆ อยู่นั้น ท่านเป็นคนขี้โรคเจ็บป่วยอยู่แทบทุกวันด้วยสารพัดโรค แต่อาศัยที่คุณตาคุณยายมีฐานะดี จึงสามารถทุ่มเทเงินทองรักษาได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นกว่าคุณแม่จะเข้าโรงเรียนก็มีอายุมากกว่าเด็กอื่น โดยเข้าเรียนที่โรงเรียนสายปัญญา ถนนกรุงเกษม แต่ด้วยความเฉลียวฉลาดของคุณแม่จึงทำให้ท่านจบมัธยมปีที่ ๖ ด้วยอายุที่ไม่มาก ทั้งนี้โดยอาศัยวิธีเรียน ปีละ ๒ ชั้น คือเรียนแล้วสอบผ่านไปเรียนชั้นต่อไปได้ในปีเดียวกันตอนปลายปีนั้นเอง จนเป็นผลให้ท่านมีเพื่อนนักเรียนมากมายหลายชั้นจนไม่รู้ว่าใครเป็นใคร แต่ที่จำได้ก็คือจบมัธยมหก รุ่นเดียวกับ ม.ล. เติบ ชุมสาย โดยเคยทำงานฝีมือปักสะดึงร่วมกันจึงจำได้แม่นยำ

ในระหว่างเรียนอยู่คุณแม่จะได้คะแนนสูงมากอยู่เสมอ ชนิดที่เรียกว่าได้รับรางวัลเรียนดีกันเป็นประจำทุกภาคและ

ภาคละหลาย ๆ วิชา นอกจากเรียนดี แต่งหนังสือและเขียนกลอนได้คมคายแล้ว คุณแม่ยังมีความสามารถในทางดนตรีอีกด้วย โดยเฉพาะซอด้วง ท่านเล่นได้อย่างไพเราะน่าฟังจริง ๆ ประกอบกับทางบ้านท่านก็นิยมการเล่นดนตรีไทยเป็นการพักผ่อนในตอนเย็นอีกด้วย จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าเหตุใดคุณแม่จึงเคยดำรงตำแหน่ง หัวหน้าวง เครื่อง สายไทย ของสายปัญญาในสมัยหนึ่งมาแล้ว ซึ่งเรื่องนี้เป็นความภาคภูมิใจของข้าพเจ้าอีกเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้คุณแม่ยังเคยเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตสมัยเรียนหนังสือให้ข้าพเจ้าฟังอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การเล่น ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสายปัญญา เมื่อสมัยท่านอาจารย์ ม.ล. เตื้อง สนิทวงศ์ เป็นอาจารย์ใหญ่ ล้วนแล้วแต่น่าฟังน่าสนใจทั้งสิ้น แต่ถ้าจะนำมาเขียนในที่นี้ก็คงจะไม่พอจึงขอรวบรัดแต่เพียงแค่นี้

ต่อมาเมื่อจบจากสายปัญญาแล้ว คุณแม่ได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย แต่เมื่ออยู่มัธยมปีที่ ๘ ตอนต้นปีคุณแม่ก็ได้เกิดล้มป่วยลงจนไม่สามารถมาเรียนต่อได้ จึงต้องลาออกด้วยความเสียดายอย่างยิ่ง เมื่อหายแล้ว คุณแม่ก็ยังไม่เลิกความพยายามที่จะเรียนอีก แต่คราวนี้มุ่งไปทางที่จะ

เป็นครู สมัยนั้นท่านได้สอบวิชาครู ป.บ. ได้และ ป.ม. ขาดอีกเพียงวิชาเดียว ก็เกิดป่วยขึ้น มาอีก จนใน ที่สุดก็ ไม่ได้สอบประกอบกับมีเหตุการณ์ยุ่งยากในชีวิต จึงได้รามือเสีย แต่คุณแม่ก็ได้เป็นครูมาแทบตลอดชีวิตของท่านด้วยใจรักในงานด้านนี้ และรักเด็ด ๆ จึงปรากฏว่าท่านได้ตั้งโรงเรียนของท่านเองหลายครั้ง เท่าที่ข้าพเจ้าพอจะจำได้ ก็มีโรงเรียนบุญรอดอนุสรณ์ที่ถนนทรงวาด พระนคร แต่ตั้งไปได้ไม่นานก็พอดีเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขึ้น จึงต้องเลิกไปในที่สุด ในระยะหลังเมื่อแต่งงานกับคุณพ่อได้หลายปีแล้วก็ตั้งขึ้นอีก ๑ ครั้งที่ฝั่งธน ฯ และเลิกกิจการไปอีก

จนเมื่อหลังจากคุณพ่อถึงแก่กรรมประมาณ ๒ ปี จึงได้รวบรวมทุนสร้างขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ขณะนั้นข้าพเจ้าอายุได้ประมาณ ๔–๕ ขวบก็ได้เข้าเรียนในโรงเรียนนั้น คือ โรงเรียนปานเทพประสิทธิ์ศิลป์ อยู่ที่สำเหร่ ธนบุรี จนถึงชั้นประถมปีที่ ๔ พอดีคุณแม่ล้มเจ็บลงอีก โรงเรียนไม่มีใครดูแลแทนจึงต้องขายกิจการให้กับคนอื่นไป เหตุการณ์ระยะนั้นก็วุ่นวายเรื่อยมาจนปีกว่าคุณแม่ก็ค่อยทุเลาจากอาการป่วย จึงได้ไปเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนครุณวิทย์วิทยา เป็นครูที่นั่นอยู่ได้ ๒ ปี

กว่า ๆ เกือบ ๓ ปี ก็ป่วยอีก จึงต้องพักรักษาตัวอยู่กับบ้านจนเกือบปีจึงเริ่มอาชีพครูอีกครั้งหนึ่ง ที่โรงเรียนบูรณะศึกษา อำเภอราษฎร์บูรณะ โดยเริ่มจากเป็นครูน้อยก่อน แต่ต่อมาไม่นานคุณพจน์ คำสุวรรณ ผู้จัดการและเจ้าของโรงเรียนได้เห็นความสามารถของคุณแม่จึงได้ขอให้เป็นครูใหญ่ นับว่าคุณแม่อยู่ที่โรงเรียนบูรณศึกษาได้นาน ที่สุดโดยไม่มี เรื่องเจ็บไข้หนัก ๆ อย่างที่แล้ว ๆ มา โดยอยู่ได้นานถึง ๗ ปี และได้มีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของโรงเรียนเป็นอันมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการที่โรงเรียนเริ่มก่อตั้งเมื่อคุณแม่เข้าไปใหม่ ๆ นั้นมีนักเรียนอยู่ประสาณสองร้อยกว่าคน เป็นโรงเรียนชั้นประถมแต่เพียงอย่างเดียว แต่เมื่อเวลาที่คุณแม่ขอลาออกมาเนื่องจากสุขภาพไม่ดีนั้น โรงเรียนได้เปิดสอนถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖ และมีนักเรียนทั้งหมดประมาณสองพันกว่าคน และได้รับการรับรอง วิทยะฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้คุณแม่ต้องออกจากโรงเรียนบูรณะศึกษานี้ก็คือ ได้เกิดอุบัติเหตุหกล้มข้อมือข้างขวาหัก

กระดูกเคลื่อน จึงต้องพักรักษาตัวชั่วคราว แต่ก็ยังไม่ลาออก เพราะงานกำลังยุ่ง แต่ในที่สุดสุขภาพของคุณแม่ก็ไม่ดีขึ้นมาเลย จนต้องขอลาออกมาอยู่กับบ้านเมื่อประมาณปี ๒๕๑๑

หลังจากออกจากงานคราวนี้คุณแม่ก็ยังยุ่งอยู่กับงานก่อสร้างทางบ้านซึ่งมีความยุ่งยากมากมายที่จะต้องควบคุม ในระยะนี้คุณแม่มีเรื่องต้องคิดมากกว่าที่แล้ว ๆ มา อีกทั้งสุขภาพที่ไม่ค่อยดีอยู่แล้วและอายุก็มากขึ้นด้วย จึงทำให้คุณแม่ล้มป่วยลงอีกครั้งหนึ่งและครั้งนี้เองเป็นครั้งสุดท้ายที่คุณแม่ป่วยอย่างกระทันหันพร้อมกับจากพวกเราไปอย่างไม่มีวันกลับ ด้วยโรคความดันโลหิตสูงและกระเพาะอาหาร เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๔ เวลา ๐๓.๑๕ น. รวมสิริอายุได้ ๕๙ ปี ๖ เดือน กับ ๑๕ วัน. เป็นการจบชีวิตที่เต็มไปด้วยการต่อสู้อย่างเข้มแข็งและอดทนยิ่งของคุณแม่กมล ชีวิตที่มีแต่การสร้างสรรคุณงามความดีที่จะบรรยายอีกเท่าไรก็ไม่พอเพียง.

วรรัตน์ หิรัญรักษ์

คิด...ถึง...แม่

วรรัตน์ หิรัญรักษ์

แม่คะ...

ทุก ๆ วันที่ ๑๕ เมษายน แม่จะทำบุญเนื่องในวันคล้ายวันเกิดของแม่ ซึ่งแม่จะจัดขึ้นทุก ๆ ปี และลูกก็จะมีส่วนร่วมกันกับแม่ จัดงานวันเกิดให้กับแม่ และแม่ก็คงจะมีความสุขมาก ที่ได้เห็นลูกกับเพื่อน ๆ มาร่วมงานร่วมอวยพรให้แม่ในวันนั้น ลูกเองก็คงมีความสุขมากเช่นกัน แม่เคยพูดไว้ว่า เพื่อนๆ ของลูกก็คือ เพื่อนของแม่นั่นเอง ความสุขของลูกก็คือความสุขของแม่ ลูกรู้ดีว่าแม่รักลูกเพียงใด และแม่ก็รู้ว่าลูกรักแม่มากที่สุดในโลกมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว

แม่คะ...

ลูกรู้ว่าทุก ๆ วันที่ ๑๕ เมษายน จะไม่เหมือนกับปีก่อน ๆ ที่แม่ยังอยู่ แต่ลูกก็ไม่รู้เลยแม้แต่น้อยว่า มันจะแตกต่างกันถึงเพียงนี้ แตกต่างกันไปเสียทุกอย่าง จะเหมือน

กันได้อย่างไรล่ะคะ ในเมื่อปีก่อน ๆ นั้นลูกยังมีแม่....แม่.... ผู้เป็นสุดที่รักของลูก มีความรัก ความอบอุ่นจากแม่ มีแม่เป็นที่พึ่งที่ปรึกษา เป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของลูก แต่.... เดี๋ยวนี้ลูกไม่มีคนที่ลูกจะเรียกว่า "แม่" อีกต่อไปแล้ว งานวันเกิดที่ลูกตั้งใจจะจัดให้แม่ก็ไม่มีเช่นกัน แต่ แม่คะอย่าคิดว่าลูกจะลืมแม่เสียแล้วนะคะ ลูกจะทำบุญที่โรงพยาบาล-สงฆ์เหมือนที่แม่เคยทำเมื่อในปีก่อน ๆ และแม่จะต้องได้รับส่วนกุศลอันนี้อย่างแน่นอน....ลูกเชื่ออย่างนั้น

แม่ขา...

๓ ปีกว่าแล้วที่แม่จากลูกไปอย่างไม่มีวันกลับ ความตายเป็นสิ่งที่พรากแม่ไปจากลูก ลูกรู้ดีว่าคนเราจะหลีกเลี่ยงความตายไปไม่ได้ แต่ลูกก็ไม่คิดเลยแม้แต่น้อยว่ามันจะรวดเร็วถึงเพียงนี้ รวดเร็วเกินไปจนกระทั่งลูกไม่อยากเชื่อว่ามันเป็นความจริง แต่มันก็เป็นความจริงที่ทำให้ลูกต้องเสียใจอยู่จนทุกวันนี้

แม่คะ...

ลูกรักแม่ คิดถึงแม่ คิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตที่เราเคยร่วมทุกข์สุขกันมา ลูกจำได้ว่าเมื่อครั้งที่ลูกยังเล็ก ๆ อยู่ ลูกเคยฝันว่าแม่เคยหนีลูกไปบ้าง ตายจากลูกไปบ้าง จึงร้องไห้เสียยกใหญ่จนกระทั่งตื่นขึ้นมาก็ยังร้องไห้อยู่และแม่ก็เป็นคนปลอบลูกให้หายตกใจจนลูกหลับแล้วนั่นแหละแม่จึงจะนอน บางคืนลูกตื่นขึ้นมากลางดึกก็พบว่าแม่ยังไม่นอน เพราะลูกนอนดิ้นจนยุงเข้ามุ้งแม่จึงต้องไล่ยุงไม่ให้มากัดลูกของแม่จนกระทั่งไม่มียุงเหลือ แม่จึงจะยอมนอน

แม่คะ...

ลูกจำได้ไม่เคยลืมเลยว่าทุกครั้งที่ลูกเจ็บไข้ได้ป่วย ก็มีแม่นี่แหละเป็นคนที่คอยพยาบาลรักษาลูกด้วยความห่วงใย ไม่เคยจากทิ้งลูกไปไหนเลย และมาเมื่อเวลาที่แม่ไม่สบายบ้างลูกก็จะคอยพยาบาลแม่อยู่ตลอดเวลาเช่นกัน แต่ก็แตกต่างกันที่ แม่พยาบาลลูกด้วยความรอบรู้ที่แม่มีอยู่และลูกก็รู้ว่าลูกจะต้องหาย แต่ลูกพยาบาลแม่โดยให้แม่เป็นคนบอกให้ลูกทำโน่นทำนี่ เพราะลูกไม่รู้เรื่องราวอะไรเลย แต่

แม่ก็ไม่เคยโกรธ ได้แต่ค่อย ๆ สอน ค่อย ๆ บอกจนลูกรู้มากขึ้นหลายอย่าง แต่ที่ลูกรู้แน่ก็คือ กลัวแม่จะตาย อยากจะให้แม่หายเร็ว ๆ ความรักของเราแม่ลูกที่มีต่อกันนั้น ลูกคิดว่ามากมายเหลือที่จะกล่าวได้ แม่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ลูก เป็นทั้งครูเป็นทั้งแม่ ทั้งพ่อ ทั้งเพื่อน เป็นหัวใจเป็นชีวิตและวิญญาณของลูกอย่างแท้จริง จนกระทั่งลูกยังเคยบอกว่า ถ้าจะให้เลือกเอา ๒ อย่างระหว่างแม่กับทรัพย์สินและความสุขนานับประการที่จะได้ ลูกก็จะขอเลือกแม่เอาไว้อยู่กับลูก เพราะว่าทรัพย์สิน และความสุขต่าง ๆ นั้น จะเทียบค่ากับแม่ของลูกมิได้เลยแต่น้อย ในเมื่อลูกมีมีแม่ ก็เท่ากับว่าลูกได้มีทุกอย่างอยู่ในชีวิตอย่างพร้อมสรรพแล้ว

แม่คะ...

ลูกคิดว่าคงไม่มีแม่คนไหนอีกแล้ว ที่จะประเสริฐเท่ากับแม่ของลูก แม่ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของลูก ซึ่งถ้าลูกมีลูกเองก็คงจะไม่มีปัญญาจะเลี้ยงดู และให้ความรักความอบอุ่น ให้กับแกเหมือนอย่างที่แม่มีให้ลูกแม้สักครึ่งหนึ่ง แต่แม่จะรักลูกได้สักครึ่งของลูกที่รักแม่หรือไม่ยังสงสัยอยู่

แม่คะ...

ลูกยังรักและคิดถึงแม่อยู่ทุกวันคืน อยากจะมาอยู่กับแม่เหมือนที่เราเคยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา แต่ลูกไม่รู้ว่าแม่ของลูกอยู่ที่ไหน ทุกครั้งที่ลูกมองท้องฟ้าในเวลากลางคืน ลูกคิดว่าแม่ของลูกคงอยู่ในดาวดวงไหนสักดวงหนึ่ง แต่ลูกมองไม่เห็นแม่เท่านั้นเอง แม่จำบทกลอนที่ลูกเคยเขียนไว้บทหนึ่งได้ไหมคะ ที่บอกว่าลูกอยากจะตายแต่ลูกก็สงสารแม่ ทั้งหมดนี้เกิดจากความกลุ้มใจของลูก ความลำบากใจของลูก เมื่อหลังจากกลางเดือนมิถุนายน ลูกไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรถูก จึงได้คิดอยากตายเสียให้รู้แล้วรู้รอด แต่ลูกก็ห่วงแม่สงสารแม่ ลูกถึงไม่กล้าทำอย่างที่ใจคิด

แม่คะ...

เดี๋ยวนี้....ลูกไม่มีแม่อีกต่อไปแล้ว แต่ลูกก็มีห่วงอีก แม่ก็คงรู้ดีนะคะลูกสงสารน้อง ไม่ใช่น้องจริง ๆ แต่ความรักความเป็นห่วงกันนั้นมีมากมายเหลือเกิน ลูกไม่อยากทำให้คนที่ลูกรักต้องเสียใจ ลูกรักใครลูกก็อยากให้เขามีความ

สุข เมื่อเขาสุขลูกก็สุขด้วย เมื่อเขาทุกข์ลูกก็ทุกข์ด้วยคนเรารักกันก็ควรจะเป็นอย่างนี้ถูกไหมคะ ลูกถึงทำอะไรอย่างใจคิดไม่ได้ บางครั้งลูกคิดอยากจะตาย ใครจะตราหน้าว่าอ่อนแอแม้ชีวิตก็ช่างเขาปะไร เพราะลูกรู้ว่าลูกอยากตายเพราะเหตุอื่นต่างหาก ลูกอยากพบแม่อยากอยู่กับแม่ตลอดไป แต่ลูกก็กลัวว่าถ้าลูกตายไปแล้วลูกจะต้องนำบาปติดตัวไปด้วย และบาปอันนั้นจะทำให้ลูกไม่ได้พบกับแม่ ซึ่งลูกจะผิดหวังมากและยังทำให้คนที่ลูกรักเสียใจอีกด้วย เพราะฉะนั้นลูกจึงต้องทนต่อไปจนกว่าถึงวันที่ ลูกจะมี สิทธิไปพบกับแม่โดยไม่มีความกังวลใจใด ๆ ทั้งสิ้น

แม่คะ !

ลูกรู้ดีว่า "การพลัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์" และเมื่อสิ่งใดที่เรารักมากและยิ่งต้องพลัดพรากจากสิ่งนั้น โดยไม่มีวันได้พบกันอีกเลยนับจะเป็นทุกข์มากชั้นสักเพียงไหน ลูกพยายามหักห้ามใจคิดเสียว่า การตายเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์เรา ไม่มีใครจะสามารถหลีกเลี่ยงความตายไปได้

ต่างกันที่ช้าหรือเร็วเท่านั้น และยังนับว่าเป็นบุญของแม่แล้วที่ได้ตายอย่างสงบ ไม่ต้องทรมานหรือตายอย่างน่ากลัว ลูกพยายามคิดอย่างนี้และพูดกับใคร ๆ เขาอย่างนี้ จนกระทั่งใคร เขาพากันเอ่ยปากว่าลูกนี่ใจแข็ง เขาคิดว่าลูกห้ามใจตัวเองได้ดี แต่ใครเขาจะรู้ความจริงคะแม่ ยิ่งเวลาที่ลูกคิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เราเคยร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน เคยเที่ยวด้วยกัน กินนอนด้วยกันแล้วลูกอดไม่ได้เลยที่จะคิดถึงแม่และบางครั้งไม่ได้เพียงแต่คิดถึงเท่านั้น แต่เป็นอย่างไรแม่ก็คงจะทราบนะคะ

แม่คะ

ถึงแม้ว่าเราจะอยู่กันคนละโลกแล้วก็ตาม แต่ลูกก็ยังรักแม่คิดถึงแม่อยู่เสมอ ทุกครั้งที่ลูกสวดมนต์ไหว้พระ ลูกจะอ้อนวอนขอให้กุศลที่ลูกได้ทำในชาตินี้ จงช่วยดลบันดาลให้เราทั้งสองได้เกิดเป็นแม่ลูกกันไปทุก ๆ ชาติและอย่าให้ต้องพลัดพรากจาก กันรวดเร็ว เหมือนอย่างใน ชาติ นี้เลย ลูกหวังเช่นนั้นค่ะ

แม่ขา

ลูกอยากมาอยู่ใกล้รับใช้แม่
คิดถึงแม่อยากมาอยู่คอยดูแล
แม่ขาแม่ช่วยกลับมารับที

แม่จากไปอย่างสงบพบความสุข
ส่วนลูกทุกข์กายใจกระไรนี่
สิ้นร่มโพธิ์ร่มไทรในครั้งนี้
ดังชีวีลูกรักจักสิ้นตาม.

คำไว้อาลัย

คุณแม่กมล หิรัญรักษ์

พวกเราได้ทราบข่าวจากอุ๋ยถึงการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณแม่เมื่อเช้ามืดวันที่ ๓๐ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ทางโทรศัพท์ระคนกับเสียงสะอื้นของอุ๋ย ด้วยความเศร้าสลด และหลังจากนั้น ข่าวการจากไปของคุณแม่ก็แพร่สะพัดไปยังเพื่อน ๆ ทั้งทางโทรศัพท์ จากปากต่อปากจนถึงหูเพื่อน ๆ ทุกคน

ในฐานะคุณแม่เป็นแม่ของอุ๋ย เพื่อนรักของพวกเรา เพราะฉะนั้น คุณแม่จึงเป็นแม่ของพวกเราทุกคนด้วย การได้รับทราบข่าวด้วยความเศร้าสลด และไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ เพราะคุณแม่ยังแข็งแรง และร่าเริง ไม่มีอาการใด ๆ จะเป็นเครื่องบอกเหตุว่าจะจากพวกเราไปเลย

ความรักของคุณแม่ที่มีต่ออุ๋ย ส่งผลสะท้อนมายังพวกเราทุกคน คุณแม่คลุกคลีกับพวกเราอย่างไม่ถือตัว แทบทุกเย็นเมื่อโรงเรียนเลิก คุณแม่จะมารับอุ๋ย บางครั้ง

ในวันหยุดพวกเราจะนัดกันมาโรงเรียน คุณแม่ก็จะตามอุ๋ย มาด้วย อยู่ท่ามกลางการห้อมล้อมของพวกเรา ความสุข ของคุณแม่ที่อยู่ท่ามกลางพวกเรา ก็เป็นความสุขของพวก เราด้วย

เพื่อน ๆ เข้าใจดีถึงความเศร้าสลดใจของอุ๋ย ที่ คุณแม่อันเป็นที่รักของอุ๋ยต้องจากไป ทำให้อุ๋ยขาดที่พึ่ง ทั้งทางกายและทางใจ พวกเราทุก ๆ คนจึงคอยช่วยกัน ปลอบใจอุ๋ย ทำทุกอย่างที่จะให้อุ๋ยคลายความเศร้าโศกลง แต่อุ๋ยก็โตพอแล้ว การศึกษาก็เล่าเรียนจบแล้ว มีงานทำ เป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว พวกเราก็สบายใจ และทราบข่าว อีกครั้งว่าในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ศกนี้ อุ๋ยจะทำพิธีฌาปน กิจคุณแม่ พวกเราจึงยินดีและเต็มใจอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือ ให้งานนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณแม่ เป็นแม่คนที่สองของพวกเรา ที่มีความ รักให้แก่พวกเราเท่าเทียมกันหมด เป็นผู้ที่มีความอดทน และอดกลั้นเป็นที่ตั้ง เสียดายเป็นที่สุดที่มาด่วนจากไป ก่อนเวลาอันควรเช่นนี้ พวกเราก็สุดแสนจะอาลัย แต่ความ

อาลัยไม่ว่าจะเป็นของใครก็ตาม ก็ไม่สามารถทำให้คุณแม่กลับมาได้ จึงได้แต่ขออุทิศบุญราศี ขอให้ดวงวิญญาณของคุณแม่ จงไปสู่สุขคติประสบความเกษมสำราญ ในสัมปรายภพ เทอญ.

จากลูก ๆ ของคุณแม่
นักเรียนเก่าพณิชยการพระนคร รุ่น ๒๕๑๑
นักศึกษาเก่าพณิชยการพระนคร รุ่น ๒๕๑๓

อาลัยคุณแม่

ณ คืนนั้น....แสงดาว ดูพราวพร่าง
จันทร์กระจ่างเจิดจ้านภาสม
เราบรรเลงเพลงอ่อนเศร้าเคล้าสายลม
เราสุขสมชมชื่น ณ คืนนั้น

และ ....บัดนี้ เพลงอ่อนเศร้าอับเฉาแล้ว
ไร้ดวงแก้วยอดหญิงผู้มิ่งขวัญ
เธอที่รักจากไกลแห่งใดกัน
สู่สวรรค์หรือไฉนมิให้พบ

เสียงเรไรหริ่งหรีดหวีดแว่ว
เหมือนเพลงแผ่วแผ่วผสมลมสงบ
แสงดาวเลือนเดือนลางหมดทางพบ
น้ำตากลบ... กลบหน้า... แสนอาลัย.

จากลูก นิดหน่อย

ไม่มีเหลือ แล้วหรือนั่น
ดวงขวัญ ที่ฉันรัก
แม่จากไป ไม่ประจักษ์
ลูกแสนรัก และอาลัย
โอ้แม่พระ สุดประเสริฐ
ลูกทูนเทิด เลิศกว่าใคร
โอ้แม่จ๋า อยู่หนใด
ลูกหวนไห้ ก็ไม่มา
เหลือเพียงซาก ฝากในผื่น
ทุกคืนวัน ภาวนา
มาพบบ้าง เถิดแม่ขา
ดวงวิญญา ที่ข้าคอย

๒๕๑๔

จากลูก นิดหน่อย

อาลัยศิษย์ ที่รัก

ข้าพเจ้าอาลัยและคิดถึงครูกมล หิรัญรักษ์ (คร้ามกำจร) อันเป็นศิษย์ที่รักของข้าพเจ้า เมื่อครั้งข้าพเจ้าออกรับราชการเป็นครูใหม่ ๆ ณ โรงเรียนสายปัญญา เขายังเป็นเด็กหญิงตัวเล็ก ๆ หน้าตาคมคาย มีลักษณะแบบอย่างของเด็กที่จะมีอนาคตดี ถูกต้องตามหลักวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนสำเร็จมาใหม่ ๆ คือ คล่องแคล่วว่องไว ฉลาดไหวพริบ มีความอุตสาหะวิริยะ พากเพียร มีระเบียบ วินัยเรียบร้อยมีสัมมาคารวะ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีฉันทะในการศึกษาศิลปวิทยาการ ได้รับการอบรมมาตามระเบียบประเพณีเยาวชนไทย จากบิดามารดาที่ดีมาเป็นอันดับแรก มีปัญญาสมองเกินวัยอายุ จึงไม่ยากในการถ่ายทอดศิลปวิทยาการให้ตามหลักสูตร ไม่ต้องยากลำบากในการที่จะต้องแก้ไขใช้วิธีสอนที่ยุ่งยากตลอดจนวิชาจิตวิทยาใด ๆ เลย นับว่าเขาเป็น กำลังใจและสนับสนุน ความพอใจ สบายใจในชีวิตการเป็นครูของข้าพเจ้า เขาเรียนเก่งสอบได้เลื่อนชั้น

ในกลางปี ขณะเรียนเขาได้รับรางวัลวิชาคำนวณแข่งขันผลัดกันกับเพื่อนของเขาคนหนึ่งเสมอ

เมื่อเขาสำเร็จการศึกษาอาชีพครู ย่อมเป็นที่พอใจและไว้วางใจในกิจการของเขาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับนิสัยใจคอและบุคคลิกภาพของเรา นับว่าเขาเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเยาวชนของชาติ เพื่อประเทศชาติ ทั้งเป็นสัมมาอาชีพและเป็นอาชีพกุศลวิทยาทาน เพราะเขาเป็นครูที่มีชีวิตจิตใจเป็นครูที่ดีจริง ๆ กิจการของเขาจึงเจริญก้าวหน้าเห็นผลโดยรวดเร็ว

เมื่อครูกมล สมรสแล้วได้ใช้นามสกุล "หิรัญรักษ์" ต่อมาได้ส่งบุตรสาวของเขา "วรรัตน์ หิรัญรักษ์" มาเข้าศึกษาอยู่ที่โรงเรียนสายปัญญา ซึ่งเป็นโรงเรียนเก่าของคุณแม่ รู้สึกว่าเขาปลื้มปีติเป็นอย่างยิ่ง และขอฝากฝังให้รักให้เมตตาเช่นเขาเคยได้รับความอบอุ่นมาแล้ว และมันเป็นความจริงที่ว่า "ลูกไม้ย่อมหล่นไม่ไกลต้น" ฉันใดบุตรสาวของเขาก็ฉันนั้น เขามีบุคคลิกลักษณะคุณงาม

ความดีเสมอเหมือนมารดาของเขา ปฏิบัติประพฤติชอบตามจริยวัตร ของนัก ศึกษาอยู่ในระเบียบ วินัย ของโรงเรียนโดยเคร่งครัด ดังนั้น โรงเรียน ครูอาจารย์ จึงไม่ยุ่งยากลำบากในการปกครองและอบรมศิลปวิทยาการ หากนักเรียนในโรงเรียนทุกคนที่เพิ่มปริมาณเข้ามาทุก ๆ ปี ได้รับรากฐานที่ดีมาจากบ้านเป็นเดิมพันแล้ว ก็จะง่ายสะดวกสบายในการปกครอง ย่อมจะไม่เกิดปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ในด้านทางบ้านกับทางโรงเรียนที่ไม่ให้ความร่วมมือให้สอดคล้องต้องกันกับทางโรงเรียน

ครูกมลเป็นผู้มีความดีหลายประการ ได้กระทำตนถูกต้องตามหน้าที่ด้วยดี คือ เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นภรรยาที่ดีของสามี เป็นมารดาที่ดีของบุตร เป็นศิษย์ที่ดีของครู เป็นครูที่ดีของศิษย์ เป็นมิตรที่ดีของผู้ร่วมกิจการงาน เขาได้หาโอกาสแสดงความกตัญญู กตเวทิตาคุณต่อครูอาจารย์ผู้มีพระคุณพร้อมด้วยกายวาจาใจ เขาเคยสนองกตเวทิตาคุณครู อาจารย์ สถานศึกษา เป็นลายลักษณ์อักษร ลงในหนังสือ "วารสารสายปัญญานุสรณ์"

ด้วยความจงรักภักดีและจริงใจ เป็นที่ปลาบปลื้มแก่สถาบันและครู อาจารย์

ในการกุศล ครูกมลทำบุญไว้มาก ทั้งยังได้มอบสังหาริมทรัพย์และอสังหาริม ทรัพย์ส่วนมากให้ แก่ทาง การพุทธศาสนาตามอัตภาพของเขา แม้เขาจะสิ้นชีพไปในเวลาอายุยังไม่สมแก่กาลอันควรก็จริง แต่เขาก็หมดห่วง บุตรสาวของเขาก็สำเร็จวิชาชีพแล้ว ทั้งยังได้สร้างบุญกุศลและสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติไว้มากพอแล้ว ขอให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของเขาจงไปสู่สุขคติ และได้รับสวรรค์สมบัติด้วยเทอญ

ยุพิน สุกุมารทัต

อดีตท่านอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสายปัญญา

△ คุณครูคนแรกของดิฉัน △

ดิฉันฤาคือ “กมล คร้ามกำจร”
เคยหัดอ่านหัดสอนอยู่ที่นี่
เป็นศิษย์เก่าสายปัญญามาหลายปี
แต่ชั้นมูลจนชั้นที่สูงสุดเทียว

สายปัญญาเวลานั้นเพียงชั้นหก
คนยังตกบ่อยบ่อยหนาน่าหวาดเสียว
เรียนหนังสือก็ไม่มากยากจริงเจียว
คุณครูเคี่ยวเข็ญคนทุกวันวาร

ครูคนแรกคือท่านอาจารย์ใหญ่
นามยุพินรูปวิไลงามสะอ้าน
ทรงคุณพร้อมวิทยาน่ากราบกราน
งามน้ำใจใครไม่ปานอารีรัก

ตัวดิฉันเวลานั้นอยู่ ป. หนึ่ง
ได้เคยพึ่งพระคุณการุณหนัก
ศิษย์คนใดได้ชิดย่อมคิดรัก
เป็นแน่นักถ้วนทั่วทุกตัวคน

ท่านเป็นครูทั้งกายวาจาใจ
จะเหน็ดเหนื่อยเท่าไรไม่เคยบ่น
เจรจาปราศัยต้องใจคน
จิตเปี่ยมล้นรักศิษย์ไม่บิดเบือน

เอาใจใส่ทุกข์สุขและการเรียน
ทั้งระเบียบอ่านเขียนใครไม่เหมือน
ศิษย์ทั้งชั้นรักใคร่ไม่ต้องเตือน
ไม่มีใคยแชเชือนเลยสักคน

แบบฉบับอันนั้นดิฉันรัก
ความเป็นครูเป็นผู้หนักในเหตุผล
น้ำจิตเอื้ออารีปรานีคน
ไม่เอาแต่ใจตนเป็นผลดี

แม้กระทั่งดิฉันนั้นเรียนจบ
ได้สมทบฝึกหัดครูอยู่ที่นี่
ท่านก็ยังเมตตาเอื้ออารี
แนะแนวการสอนที่น่าจดจำ

จนบัดนี้ดิฉันฤาคือครูใหญ่
มีศิษย์ไซร้พันห้าร้อยใช่ต่ำต้อย
ยังไม่ลืมพระคุณเก่าเฝ้าฝากคำ
ศิษย์รุ่นน้องลูกหลานจำเป็นคำกลอน

พระคุณท่านนานมาถึงคราจาก
อายุมากปลดเกษียณจำเปลี่ยนถอน
เปลี่ยนตำแหน่งใช่เปลี่ยนใจไม่อาวรณ์
พระคุณท่านไม่ถอนหลุดจากใจ

ขอพวกเราสายบัญญาทุกหน้าหมด
พึงกำหนดน้ำจิตคิดให้ได้
ประพฤติดีเรียนดีมีวินัย
ต่างของขวัญมอบให้ท่านอาจารย์

เพื่อตอบแทนพระคุณที่มีต่อเรา
ท่านจักคลายหายเศร้าเพราะลูกหลาน
ศิษย์ทุกรุ่นเชิดชูครูอาจารย์
จะฝังจิตท่านอยู่นานกว่าอื่นใด

ที่สุดนี้ขอวอนวิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์
พระไตรรัตน์จงลิขิตพระพรให้
ท่านอาจารย์ผู้จะผ่านตำแหน่งไป
จงสบสรรพพรชัยสมใจเทอญ.

กมล คร้ามกำจร
(กมล หิรัญรักษ์ โรงเรียนบุรณะศึกษา ธนบุรี)

นรชาติวางวาย

มลายสิ้นทั้งอินทรีย์

สถิตทั่วแต่ชั่วดี

ประดับไว้ในโลกา

คำนำ

ในงานฌาปนกิจศพคุณแม่กมล หิรัญรักษ์ (คร้ามกำจร) ข้าพเจ้าตั้งใจแล้วว่าจะจัดพิมพ์หนังสือไว้แจกสำหรับแขกที่มาร่วมงาน และในหนังสือดังกล่าวจะต้องมีเรื่องของคุณ ท. เลียงพิบูลย์ ซึ่งเรื่องทุกเรื่องของท่านเป็นที่รู้จักดีของคนทั่วไปว่าเป็นเรื่องราวของการทำความดี ทั้งเป็นเรื่องของท่านเองและผู้อื่นเขียนนำมาเล่า พอดีมีเพื่อน ๆ หลายคนจะช่วยหาหนังสือให้ จึงทำให้มีเรื่องราวของท่านในหนังสือสมความมุ่งหมาย

เรื่องของคุณ ท. เลียงพิบูลย์ ที่ท่านจะได้อ่านต่อไปนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ จากคุณ กรรณิการ์ เลียงพิบูลย์ มอบหนังสือ "มารศาสนา" จำนวน ๓๐๐ เล่ม ข้าพเจ้าจึงนำมารวมกับเรื่อง "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ของคุณ ท. เลียงพิบูลย์ โดยได้ขออนุญาตคุณ ท. เลียงพิบูลย์ โดยผ่านคุณกรรณิการ์

เลี่ยงพิบูลย์ ด้วยวาจา ซึ่งคุณกรรณิการ์บอกว่ายินดีมากที่จะทำไปเพื่อเผยแพร่

ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณ คุณ ท. เลี่ยงพิบูลย์ และคุณกรรณิการ์ เลี่ยงพิบูลย์ ที่กรุณาให้หนังสือและอนุญาตให้นำเรื่องไปพิมพ์ได้

วรรัตน์ หิรัญรักษ์

คำปรารภของพระเทพคุณาธาร

ทำบาปหนัก

ได้รับผลเห็นทันตา

คำปรารภ ครั้งที่ 16

หนังสือมารศาสนาที่ท่านถืออยู่นี้ เป็นการพิมพ์ครั้งที่ **16** จำนวน **100,000** เล่ม รวมกับที่พิมพ์แล้ว **15** ครั้งเป็นหนังสือ **832,000** เล่ม

นาย ท. เลียงพิบูลย์ ผู้เป็นเจ้าของเค้าโครงการเขียนเรื่องคงจะได้รับส่วนกุศลผลบุญมากมายเป็นพิเศษ ตามที่ฟังจากผู้ได้รับแจ้งว่าทั่วไปทั้งเมืองไทยแล้ว ขอร้องให้พิมพ์เรื่องอื่นบ้าง ข้าพเจ้าเห็นว่าเมืองไทยเป็นเมืองพระ สังคมของคนควรจะดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยากให้ทุกคนอ่านจนจำได้ จะได้เลิกละประพฤติเหลวไหล ดังที่เป็นอยู่เช่นการตัดเศียรพระบ้าง ลักพระบ้าง ขุดและทำลายโบราณสถานของชาติบ้าง เมื่อใดเรื่องดังกล่าวไม่ได้ยิน หรือไม่ปรากฏออกสู่สายตาประชาชนแล้ว เมื่อนั้นจะได้คิดพิมพ์เรื่องอื่นต่อไป

ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างจริงใจ ทั้งคิดสงสารเพื่อนผู้เห็นผิดเหล่านั้น จึงพยายามที่จะช่วยให้เขาเหล่านั้นได้กลับใจจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป จึงได้พยายามพิมพ์ออกเผยแพร่โดยไม่หยุดยั้ง

หนังสือที่ต้องหมดโดยเร็วเพราะในปัจจุบันรถราไปมาสะดวกเมืองไทยมีงานมากมายเช่นงาน ผ้าป่า ทอดกฐิน งานศพ งานผูกพัทธสีมา แม้อยู่ไกล ๆ ก็พากันไปขอทั้ง ๆ ที่ได้แจกทุกวันที่วัดโสธร ฯ และที่บ้านเจ้าของเรื่อง คือ นาย ท. เลียงพิบูล เลขที่ ๕๕๒ ถนนเพ็ชรบุรี กรุงเทพมหานคร

ท่านผู้อ่านทราบเรื่องแล้ว กรุณาเล่าให้คนอื่นฟังต่อ ๆ ไป ไม่ต้องการหนังสือก็แจกให้คนอื่นต่อไปจะได้บุญมากมาย

กรรมที่ให้ผลเห็นทันตามีมากเรื่อง แต่เรื่องทำลายพระนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นกรรมหนักให้ผลเห็นทันทีในปัจจุบัน เป็นเรื่องจริงควรกลัวและอย่าได้กระทำโดยเด็ดขาด เพราะจะสนองไปทุกภพทุกชาติ

ความดีใด ๆ ที่ได้ทำแล้วทั้งหมดนั้น จงเป็นผลดลบันดาลให้ผู้ร้ายใจบาปทั้งหลาย จงเป็นผู้มีส่วนในความดีนี้ กับทั้งขอให้เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาลให้ผู้ร้ายใจบาปเหล่านั้นกลับใจเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

ขอทุกท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งบรรดาเจ้ากรรมนายเวร และเพื่อนผู้เกิดแก่เจ็บตายทั้งหลาย จงเป็นผู้มีส่วนแห่งกรรมดีนี้จงทั่วถึงกัน

(พระเทพคุณาธาร)

เจ้าอาวาสวัดโสธร ฯ และ เจ้าคณะจังหวัดฉะเชิงเทรา วัดโสธรวรารามวรวิหาร แปดริ้ว

มารศาสนา

เรื่องที่ ๕๘

วันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้รับโทรศัพท์จากเพื่อนรุ่นพี่จากฝั่งธนบุรี บอกว่าอยากจะให้ได้พบกับเรื่องที่ประหลาดมหัศจรรย์ด้วย มีนายทหารผู้ใหญ่คนหนึ่ง มีความประสงค์จะให้ข้าพเจ้าไปพบกับท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสวัดหนึ่ง ฝั่งธนบุรี

เมื่อข้าพเจ้า ทราบความประสงค์เพื่อนรุ่นพี่แล้วตกลงนัดวันเวลาที่จะไป ครั้งถึงวันนัด จำได้ว่าเป็นวันเสาร์ ข้าพเจ้าจึงเดินทางไปจุดที่นัดพบตามวันเวลาที่ตกลง เมื่อข้าพเจ้าไปถึงบ้านคุณพี่แล้วเราก็ได้เริ่มเดินทางโดยมีนายทหารผู้นั้นพร้อมด้วยภรรยาของท่านเป็นผู้นำทาง และรถของข้าพเจ้าพร้อมทั้งคุณพี่กับภรรยาเป็นผู้ตาม

วันนั้น เราได้ไปถึงวัดและขึ้นไปบนกุฏิท่านเจ้าคุณแล้ว ก็ได้พบท่านผู้มีเกียรติหลายท่านมาคอยพบท่านเจ้าคุณอยู่ก่อนแล้ว ปรากฏว่าท่านเจ้าคุณไม่อยู่ในที่นั้นได้ทราบว่าท่านได้ลงไปฉันเพลที่ศาลา เนื่องในวันเกิดหรืองานมงคลอะไร ข้าพเจ้าจำไม่ได้ เราได้รับการ

แนะนำให้รู้จักกับท่านที่รอคอยท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส เมื่อได้สนทนาก็ได้ทราบว่าท่านผู้มีเกียรติเหล่านั้น ได้ติดตามอ่านหนังสือ "**กฎแห่งกรรม**" หรือ "**ทำดีได้ดี**" "**ทำชั่วได้ชั่ว**" มาแล้วทุกท่าน ข้าพเจ้าขอบขอบคุณที่ท่านได้สนใจในหนังสือของข้าพเจ้า และได้ทำการสนับสนุนบนกุฏิท่านเจ้าคุณมีพระพุทธรูปเป็นจำนวนมาก ท่านผู้นำข้าพเจ้าไปนั้น ได้ชี้ให้ดูพระพุทธรูปสององค์ขนาดเท่าคนยืนอยู่สองข้างสูงต่ำเท่ากัน ท่านได้อธิบายว่า

"พระพุทธสององค์นี่แหละ ผมมีความประสงค์จะให้มาเห็น และทราบประวัติจากท่านเจ้าคุณหลวงพ่อ ผมจะเล่าเองก็คงจะได้เนื้อความไม่ละเอียดนัก อยากจะให้มาพบและทราบจากปากคำของหลวงพ่อ นำไปนึกไปคิดก็คงจะได้เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อไป"

ข้าพเจ้าขอบขอบคุณที่ได้กรุณาสละเวลาที่ท่านได้เห็นประโยชน์ส่วนรวม เมื่อข้าพเจ้าได้ก้มลงกราบนมัส–การพระพุทธรูปทั้งสองแล้ว ได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนด้วยความเคารพ และทราบถึงความศักดิ์สิทธิ์แฝงอยู่ในพระองค์ท่าน

ไม่ช้าท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสได้ขึ้นมาบนกุฏิ เมื่อได้รับคำแนะนำแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้นมัสการท่านด้วยความเคารพ ถามถึงพระพุทธรูปท่านเจ้าคุณได้กรุณาชี้แจงให้ทราบและอธิบายถึงประวัติการเป็นมาของพระพุทธรูปทั้งสอง เมื่อย้อนหลังจากวันที่ข้าพเจ้าได้ไปพบสนทนากับท่านเจ้าคุณประมาณ ๔—๕ ปี ได้มีผู้นำพระพุทธรูปท่อนล่างมาถวายท่าน พระพุทธรูปองค์นี้ได้ถูกเลื่อยสองท่อน ส่วนท่อนบนเขานำไปขายให้ฝรั่ง ท่านเจ้าคุณได้รับพระพุทธรูปท่อนล่างไว้ด้วยความสังเวชใจ ที่มนุษย์ในยุคนี้มีจิตใจโหดร้าย แม้พระพุทธรูปเป็นที่เคารพสักการะบูชาของชาวไทยทั้งชาติ ก็ยังทำลายเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่ได้นึกถึงเวรกรรมบุญบาปที่จะตามสนองมิใยที่จะมีผู้โกรธแค้น เมื่อใครรู้ใครด่า ใครรู้ใครแช่งมนุษย์ใจร้ายเหล่านั้น จะอยู่ด้วยความสุขได้อย่างไรท่ามกลางคนสาปแช่ง

เมื่อท่านเจ้าคุณได้พระพุทธรูปท่อนล่างมาแล้ว ท่านก็ได้จัดการบูรณะ โดยจัดการหล่อพระเศียรติดต่อเชื่อมส่วนบนให้สมบูรณ์เป็นองค์พระตามเดิม แล้วตั้งไว้เคารพ

บูชาบนกุฏิท่าน แต่แล้วต่อมาไม่นาน ท่านผู้นำพระพุทธรูปส่วนล่างมาถวายนั้น ก็ได้นำพระพุทธรูปส่วนบนมาถวายท่านอีก แต่ท่อนล่างก็ได้บูรณะหล่อส่วนบนให้เป็นองค์พระสมบูรณ์แล้ว แต่คราวนี้เมื่อได้ส่วนบนมา ท่านก็ต้องบูรณะหล่อส่วนล่างเชื่อมติดต่อกับส่วนบน ให้สมบูรณ์เช่นเดียวกัน ฉะนั้น จึงเกิดเป็นพระพุทธรูปยืนสององค์ ยืนเด่นอยู่บนกุฏิท่านเจ้าคุณ ในหมู่พระพุทธรูปจำนวนมากที่ตั้งไว้บูชา ผู้ที่ได้ขึ้นไปบนกุฏิท่านเจ้าคุณก็จะพบเห็นทุกท่าน

ประวัติของพระพุทธรูปยืนทั้งสองนี้มีว่า ทางพระนครใต้ มีผู้นำพระพุทธรูปมาเลื่อยท่อนล่างออกแล้ว ก็นำท่อนบนไปขายให้ฝรั่ง ซึ่งเข้ามาทำงานในประเทศไทยผู้หนึ่ง เพื่อสะดวกที่จะนำออกนอกประเทศ ถ้าจะนำไปทั้งองค์ก็ไม่สะดวก ฉะนั้น เมื่อเลื่อยท่อนบนไปขายแล้ว ส่วนท่อนล่างก็ไม่สนใจทิ้งไว้ข้างบ้าน คนข้างบ้านเห็นแล้วก็สังเวชใจยิ่งนัก จึงขอนำมาถวายท่านเจ้าคุณที่ท่านผู้นี้เคารพ แต่เหตุการณ์ก็มิได้สุดสิ้นลงเพียงนี้

ต่อมาเวลาผ่านไป วันหนึ่ง ผู้ที่เลื่อยพระพุทธรูปไปธุระในซอยแห่งหนึ่งในเขตพระนคร เมื่อรถที่นั่งออกจากซอยก็ชนกับรถเก๋งคันหนึ่งอย่างแรง รถพังยับเยินลงที่ปากซอย ทำให้ฆาตกรพระพุทธรูปผู้นั้นที่นั่งมาด้วยต้องรับบาดเจ็บสาหัส ทำให้ผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์ครั้งนั้นคิดสังเวชและสงสารมิได้ เพราะเห็นท่าทางกิริยาแสดงถึงอาการปวดร้าว ไม่สามารถจะทนอยู่ได้ ดิ้นรนทุกข์ทรมาน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ได้พยายามช่วยเหลือผู้บาดเจ็บสาหัสผู้นั้น เพื่อรีบส่งโรงพยาบาลด่วน คนป่วยบิดตัวหน้าเขียวบูดด้วยความเจ็บปวดรวดร้าว ร้องไห้ครวญครางเหมือนทารก พิษบาดแผลสาหัสทำให้คลั่งเพ้อร้องออกมาว่า

“ผมเจ็บปวดทนไม่ไหวแล้ว ขอกรุณาเอาเลื่อยมาเลื่อยหน้าอกที” คนป่วยร้องขอด้วยคำว่า “ขอเลื่อยหน้าอกที ผมทนไม่ไหวแล้ว เลื่อยหน้าอกที ๆ ๆ ผมทนไม่ได้มันทรมานเหลือเกิน”

ผู้ที่เห็นเหตุการณ์ในเวลานั้น ต่างก็รู้ว่าบุคคลเคราะห์ร้ายผู้นี้ต้องทนทุกข์ทรมานเจ็บปวดอย่างแสนสาหัสจากขั้วหัวใจจนน้ำตาไหลอาบหน้า ทั้งกิริยาท่าทางและ

การดิ้นรนตลอดจนหน้าตาบูดเบี้ยวก่อนร้องคำแรกก็แผ่ว-เบา แล้วค่อย ๆ ดังขึ้นจนที่สุดก็ตะโกนออกมา ไม่มีใครรู้ไม่มีใครทราบว่า คำพูดที่ตะโกนออกมานั้นหมายความว่าอะไรบ้าง คนคงจะเข้าใจว่าเป็นเพราะความเจ็บปวดเพ้อคลั่งอยากให้เลือดร่างกายออกสองท่อน เพื่อจะได้ตายเร็วเข้าเพื่อพ้นความทุกข์ทรมาน และบางคนอาจคิดว่าคงจะเป็นพิษบาดแผลทำให้หมดสติ แล้วพูดอะไรออกมาโดยไม่รู้สึกตัว ฉะนั้น คำพูดจึงไม่มีความหมายสำหรับผู้ที่ยังไม่รู้เบื้องหลังชีวิตของบุคคลผู้นี้ เมื่อได้เห็นได้ยินก็เพียงให้ความสมเพชสงสาร ที่บุคคลผู้นี้ได้ประสพเคราะห์กรรมแล้วความรู้สึกก็ผ่านไป ไม่รู้สึกแปลกประหลาดอันใด และบางท่านที่ใจอ่อนผ่านมาก็ ไม่กล้าดู ไม่กล้าฟังคำโอด-ครวญของคนป่วยเพราะกลัวจะเป็นลม เมื่อเห็นเลือดต้องหันหน้าไปทางอื่นรีบผ่านไป หากมีผู้ที่ติดตามไปรู้เบื้องหลังบุคคลผู้นี้แล้วคงจะตื่นเต้นทุกคำพูดเขย่าขวัญ แทงลึกเข้าไปในความรู้สึก เพราะในชีวิตของผู้สร้างกรรมของบุคคลผู้นี้ ที่สุดก็หนีกรรมที่ตนประกอบขึ้นไม่พ้น ทำให้น่าคิดในชีวิตของบุคคลทำชั่วทั่วๆ ไป หากได้มีได้ติดตาม

ชีวิตบั้นปลายของบุคคลผู้นั้น ก็คงจะได้โอกาสพบสิ่งแปลก ๆ และอัศจรรย์อีกมาก

เหตุการณ์เกิดขึ้นครั้งนั้น ได้ทราบถึงฝรั่งผู้ได้ซื้อพระพุทธรูปท่อนบนไว้ เมื่อได้มีผู้เล่าให้ฟังเหตุเกิดขึ้นแก่ผู้เลื่อยพระพุทธรูป ฝรั่งผู้นั้นก็เกิดตกใจกลัวหวาดภัยที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวต่อไป จึงรีบไปพบท่านผู้ที่นำพระพุทธรูปส่วนล่างไปถวายท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส แล้วหวังจะมอบพระพุทธรูปส่วนบนที่ตนได้เสียเงินซื้อมาด้วยราคาสูง หวังจะส่งไปยังประเทศของตน ก็ต้องเลิกล้มความคิด จึงรีบนำมอบให้ท่านผู้นั้น เพื่อจะได้นำไปถวายท่านเจ้าคุณประกอบกับท่อนล่างให้เป็นองค์พระสมบูรณ์ตามเดิม แม้จะทราบว่าท่อนล่างได้บูรณะแล้วก็อยากจะนำไปให้พ้นบ้านเพราะความกลัว และบอกว่าเข็ดแล้วจะไม่ขอแตะต้องพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์อีกต่อไป ทั้งได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในบ้านให้ฟังว่า

นับตั้งแต่แกได้นำพระพุทธรูปครึ่งองค์ที่เลื่อยครึ่งท่อนมาไว้ในบ้านเหตุการณ์แปลก ๆ ก็เกิดขึ้นในความรู้สึก แต่ก่อนที่จะนำพระพุทธรูปเข้ามาในบ้านครอบครัวของแก

เคยได้รับความสุข บุตรและภรรยามีแต่ความสนุกสนานเบิกบานร่าเริง เมื่อนำพระพุทธรูปทรงท่อนบนเข้ามาไว้ในบ้านแล้วก็เปลี่ยนแปลงสภาพตรงกันข้าม ภายในบ้านเกิดยุ่งยุ่ง ประเดี๋ยวคนนั้นป่วยคนนี้ป่วย ไม่ว่างเว้นจากโรคภัย ความรู้สึกมีแต่ความเคร่งเครียด จิตใจไม่มีสบายอยู่ตลอดเวลา มองดูอะไรไม่ถูกใจไม่ถูกตา สิ่งที่ไม่น่ามีเรื่องก็มี มีแต่ความทุกข์หนักอยู่ในอก ไม่มีความสงบสุข มารู้ข่าวคนที่เลื่อยพระพุทธรูปขายให้ตนก่อนตายร้องตะโกนให้เลื่อยหน้าอก ก็เกิดความตกใจหวาดหวั่น นึกถึงความยุ่งยากในครอบครัวแล้วนึกถึงพระพุทธรูปองค์นี้ คงจะให้โทษแน่ เมื่อยิ่งคิดก็ยิ่งเห็นชัดเจนขึ้น และยิ่งคิดแกก็ยิ่งหนักใจ เมื่อได้รับความตำหนิติเตียนในการงานว่าบกพร่องไม่เหมือนแต่ก่อน ทางการต่างประเทศของแกได้มีคำสั่งให้แรกลับไป แกเชื่อแน่ว่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นนี้คงเป็นด้วยอำนาจอภินิหารของพระพุทธรูปที่แกซื้อมา ไม่มีข้อสงสัย แกไม่ยอมนำพระพุทธรูปนี้ไปด้วย ฉะนั้นท่านผู้นั้นจึงรับพระพุทธรูปที่ฝรั่งฝากมาถวายท่านเจ้าคุณ แล้วท่านก็บูรณะให้สมบูรณ์อีกองค์หนึ่ง ดังที่ข้าพเจ้าได้เห็นในกุฎีของท่าน

เรื่องอภินิหารของพระพุทธรูปนี้ ข้าพเจ้าได้พยายามพิจารณาดูหาเหตุผลคิดแล้วคิดอีกว่า องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานั้น ท่านมีแต่ความเมตตากรุณามุ่งหวังจะนำสัตว์โลกทั้งหลายให้พ้นห้วงมหันตทุกข์ หลุดพ้นเวียนว่ายตายเกิดไปสู่ความสุขสงบ พระองค์ไม่เป็นโทษภัยแก่ผู้ใด มีแต่ทรงสั่งสอนให้ประกอบแต่กรรมดี แต่เหตุใดจึงให้โทษแก่ผู้ทำลายองค์พระพุทธรูป ข้อนี้เห็นจะเป็นเหตุเพราะพวกเทพหรือเทวดาอารักษ์ หรือวิญญาณต่างๆ ที่ได้รักษาองค์พระพุทธรูป เป็นผู้คอยคุ้มครองเกิดความเคียดแค้นที่มีมารศาสนามาทำลายพระพุทธรูป ซึ่งเป็นที่เคารพบูชากราบไหว้ของมหาชนที่นับถือทั่วไป ก็เป็นไปได้ นี่ก็เป็นไปตามกฎแห่งกรรม ใครจะทำดีทำชั่วย่อมเกิดผล แม้พระท่านจะไม่เอาโทษ ธรรมชาติของหลักกรรมก็ไม่ยกเว้น

เมื่อได้พยายามนึกถึงว่าพระพุทธศาสนาเมื่อพิจารณาดูทุกแง่ทุกมุมก็มีแต่ให้ความร่มเย็นเป็นสุขด้วยความเมตตากรุณาปราณี ไม่ว่าคนดีคนชั่วและสัตว์โลกทั้งหลายมุ่งหวังสั่งสอนให้ประชาชนชาวโลกประกอบกรรมดีสละทิ้ง

ความชั่วมิได้ให้ร้ายเป็นภัยให้โทษผู้ใด ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงครั้งหนึ่ง ได้เคยอ่านบันทึกของคุณพาณี รัตนสมบัติ เป็นหนังสือพิมพ์แจกในงานศพ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ข้าพเจ้ามีความสนใจเรื่องที่คุณพาณีหมดลมหายใจไปแล้วสามครั้ง ตายอย่างอวัยวะส่วนต่าง ๆ หยุดทำงานตัวเย็นชืด แต่แล้วกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมา และเหตุการณ์ที่ได้ประสบมาในระหว่างจิตดับ ได้เข้าไปในเขตดินแดนเมืองสวรรค์ โดยมีรถที่สวยงามผู้คนแวดล้อมพาไป และก่อนที่คุณพาณีจะหมดลมนั้นก็รู้ล่วงหน้าทุกครั้ง แต่สิ่งที่ประทับใจข้าพเจ้าในหนังสือฉบับนั้น ก็ตอนต้นที่คุณพาณีได้ตัดสินใจจากประสพการณ์ในนิมิตร เปลี่ยนใจจากการนับถือศาสนาคริสต์ มานับถือศาสนาพุทธด้วยแรงอธิษฐาน

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านแล้ว ก็เกิดสนใจในชีวิตอันประหลาดมหัศจรรย์ของคุณพาณีมาก รู้สึกมีความเลื่อมใสอยากจะติดตามเรื่องนี้ แต่ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถจะติดตามเรื่องนี้ได้ เพราะข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักกับญาติของคุณพาณี พอที่จะให้ความกระจ่างแจ้งในเรื่องนี้ ก็ได้แต่เก็บความสนใจเรื่องไว้ในความรู้สึก หวังคอยเวลาและโอกาส

มีข้างหน้า แต่แล้ว ต่อมาเมื่อเทศกาลกฐินปี ๒๕๐๙ ข้าพเจ้าได้ไปงานทอดกฐินที่วัดประดู่ทรงธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีผู้แนะนำให้รู้จักกับ คุณสาย รัตนสมบัติ ซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักท่านผู้นี้มาก่อนเลย นับว่าเป็นโชคดีโดยบังเอิญ ข้าพเจ้าเรียนถามถึงคุณพาณี ตามที่ข้าพเจ้าได้อ่านในหนังสือบันทึกที่พิมพ์แจก และอยากทราบนอกเหนือกว่านั้นคุณสายเป็นผู้ที่คุยสนุก ได้กรุณาเล่าให้ฟังในเวลาตอนเลี้ยงอาหารเที่ยงที่บนศาลาวัดประดู่ทรงธรรมหลังจากทอดกฐินแล้ว รวมทั้งผู้มีเกียรติอีกหลายท่าน เรามีเวลาสนทนากันไม่มากนักในระหว่างอาหาร และหลังอาหารเรายังสนทนากันอีกนาน แต่ยังไม่สิ้นเรื่อง

ข้าพเจ้า จะขอย่อแต่ต้นเรื่องคือการเปลี่ยนศาสนาของคุณพาณี เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาไม่เป็นพิษภัยให้โทษแก่ใคร การที่คนใจชั่วทำลายพระพุทธรูปที่ได้รับภัย ก็เป็นตามกฎแห่งกรรม ใครทำดีทำชั่วย่อมหนีไม่พ้นกรรมที่ทำไว้ คุณพาณีเคยอยู่โรงเรียนกินนอนมาแต่เด็ก ๆ ได้ถูกอบรมให้ถือศาสนาคริสต์ไปด้วย เมื่อ

กลับมาอยู่บ้านก็แยกเป็นสองศาสนา คือมีพุทธและคริสต์ในบ้านเดียวกัน แต่ศาสนาพุทธนั้นเป็นศาสนาเสรีก็มิได้รังเกียจ ใครจะถือศาสนาใดก็เข้ากันได้ ให้ความรักใคร่เอ็นดูเห็นอกเห็นใจเช่นเดียวกัน ไม่ลบลู่ดูหมิ่นเพราะเห็นว่าทุกศาสนาสอนให้คนทำความดี แต่คุณพาณีไม่สบายใจเพราะปัญหาเรื่องศาสนาที่ต้องแยกกันนับถือ ในบ้านเดียวกัน ตัดสินใจไม่ถูก เพราะมองเห็นดีทั้งศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ แต่เมื่ออยู่บ้านเดียวกันก็ควรจะถือศาสนาเดียวกัน จะได้มีจิตใจร่วมสามัคคีสนิทสนมเพื่อความสุขทางครอบครัว ถ้าคนละศาสนาจะทำอะไรก็ต้องคอยระวังเกรงว่าจะกระทบกระเทือนจิตใจกันต้องคอยถนอมน้ำใจกันตลอดไป คุณพาณี คิดว่า ถ้าถือศาสนาพุทธก็ควรจะถือกันทั้งบ้าน ไม่ควรจะถือแยกกัน แต่ก็คิดไม่ตกว่าจะชวนคนในบ้านให้นับถือคริสต์ทั้งหมด หรือตนเองจะร่วมนับถือพุทธด้วย แล้วคืนหนึ่งก่อนเข้านอนก็ตัดสินใจว่า คืนนี้จะขออธิษฐาน ให้พระพุทธเจ้าและพระเยซูเจ้า ขอให้มาแสดงอภินิหารต่อสู้กัน ถ้าฝ่ายใดชนะก็จะตัดสินใจเด็ดขาดยอมนับถือศาสนานั้น ไม่มีข้อสงสัยใดๆ อีก มุ่งหน้าปฏิบัตินับถือตลอดไป

ฉะนั้น ก่อนนอน จึงบูชาอ้อนวอนบอกกล่าวถึงความประสงค์ทั้งฝ่ายพระเยซูคริสต์ และพระพุทธเจ้าตามที่ตนปรารถนาไว้ เมื่อตัดสินใจเด็ดขาดในคืนนั้นก่อนสว่างเกิดฝันเห็นพระสงฆ์สูงอายุห่มจีวรเก่า ๆ มายืนเทศน์อยู่ที่หัวนอนว่า

"ดูก่อนสีกา การที่จะให้พระเยซูคริสต์กับพระพุทธเจ้ามาแสดงอภินิหาร หรือใช้กำลังชิงชัยต่อสู้กันนั้น ทางพระพุทธศาสนาไม่มีการสอนให้ต่อสู้ผิดศีล ศาสนาพุทธมีแต่สอนให้มีความเมตตากรุณา สอนให้จิตใจสงบจะเกิดสุข สอนให้ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น สอนให้ละความชั่วสร้างความดี ให้ทำบุญสร้างกุศลเป็นทางละความโลภ โกรธหลง นำไปสู่ความร่มเย็น ศาสนาพุทธมีแต่ชี้ทางให้ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธองค์ เพื่อกำจัดกิเลสตัณหาฟอกจิตใจให้บริสุทธิ์ เพื่อหลุดพ้นจากความทุกข์ มี เกิด แก่ เจ็บตาย เป็นต้นเหตุแห่งทุกข์"

รุ่งเช้าคุณพาณีได้เล่าเรื่องนี้ให้คุณแม่ฟังว่า ในฝันได้พบพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาได้บอกถึงศาสนาพุทธไม่

มีการต่อสู้ มีแต่ความสงบ แต่พระเยซูคริสต์ไม่ปรากฏว่ามา

"คุณแม่บอกว่า พระท่านมาโปรดแล้ว เป็นนิมิตรที่ดี ควรตัดสินใจเคารพนับถือพระพุทธศาสนา" และวันนั้นคุณแม่ก็นำตัวคุณพาณีไปที่วัดพระแก้ว พร้อมด้วยดอกไม้ธูป เทียน ให้ถวายตัวเป็นลูกพระแก้วมรกต เริ่มฟังธรรมและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ได้ศึกษาธรรมและสมาธิจนเกิดอำนาจจิตขึ้นอย่างอัศจรรย์ นี่ข้าพเจ้าได้ย่อจากหนังสือและคำบอกเล่าของ คุณสายรัตนสมบัติ

ขอเพียงยกตัวอย่างในเรื่องนี้ให้เห็นว่า พระพุทธ–ศาสนานั้น พระพุทธเจ้าท่านเปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตากรุณา มีแต่ให้คุณไม่มีให้โทษร้ายต่อใคร แต่พวกทำลายพระพุทธรูป เพื่อหาประโยชน์ใส่ตนนั้นเหมือนถูกสาปถ้าได้มีโอกาสติดตามอย่างใกล้ชิด ก็จะรู้เห็นว่าพวกนี้จะทำอะไรก็ไม่เจริญรุ่งเรืองมีแต่ตกต่ำเสื่อมทรามลง บั้นปลายของชีวิตก็จะพบจุดจบด้วยกรรมตามสนอง หากยังมีผู้ใดสงสัยในเรื่องกรรม ก็ขอให้ไปนมัสการพระคุณเจ้า

ท่านเจ้าอาวาสวัดโพนิมิตฝั่งธนบุรี ท่านเจ้าอาวาสผู้ทรงคุณธรรมสูงพร้อมด้วยเมตตากรุณา คงจะประทานความรู้เรื่องราวเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วหลายเรื่องและจะได้นมัส-การพระพุทธรูปยืนสององค์ ซึ่งอยู่บนกุฏิของท่านเป็นต้นเรื่องที่ข้าพเจ้านำมาเล่า เมื่อรู้เรื่องของกรรมดีแล้วจะได้มีโอกาสสำรวมสติ ตั้งใจเป็นสมาธิ และระลึกถึงพระพุทธ-คุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ด้วยอำนาจกุศล จิตใจเราผ่องใสเกิดความร่มเย็นเป็นศิริมงคลแก่ตัวเอง ด้วยหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะได้มีความสงบสุขตลอดไป

สวัสดี

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร

24 ถนนสระสรง หลังวัดสุทัศน์ กรุงเทพมหานคร

โทร. 227450

นายมงคล เอื้อวิบูลย์โชค ผู้พิมพ์โฆษณา 2517

มาช่วยกันพิสูจน์ ๓ ข้อ

๑. หลักธรรมอันใด พระพุทธเจ้าตรัสรู้นำมาสั่งสอน เมื่อผู้นำไปปฏิบัติเกิดความร่มเย็นทางจิตใจ และผู้ใกล้ชิดก็ได้รับความร่มเย็นด้วย หลักธรรมนั้นเป็นของพระพุทธเจ้าโดยแท้ ท่านจงช่วยพิจารณาดู

๒. หลักธรรมอันใด มีผู้อ้างภายหลังว่าเป็นของพระพุทธศาสนา เมื่อมีผู้นำไปปฏิบัติเกิดความเดือดร้อนทั้งกายและใจ ทำให้ผู้ใกล้ชิดเดือดร้อนไปด้วย หลักธรรมนั้นเป็นของพญามารร้าย อย่าหลงเชื่อจะเป็นภัยแก่ตัวและสังคมทั่วไป ท่านจงช่วยพิจารณาดู

๓. ขอท่านปัญญาชนทั้งหลายที่รักความเป็นธรรม จงช่วยใช้สติปัญญาพิจารณาหาเหตุผล ช่วยกันกู้ศีลธรรม มนุษย์ธรรม ความกตัญญูกตเวที ที่กำลังจะถูกทำลาย เมื่อใดศีลธรรม มนุษย์ธรรม หมดไปจากใจคนแล้ว ผลที่จะเกิดขึ้นติดตามมาก็คือมิคสัญญี จะเป็นมหาภัยเกิดขึ้นกับประเทศชาติ และ ประชาชนทั่วไป.

ของฝากวันอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษา

จาก

"ท. เลียงพิบูลย์"

๔ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ท. เลียงพิบูลย์

เรื่องจากประสพการณ์ในชีวิตจริง ซึ่งยืนยันให้เห็น

ความจริงของหลักธรรมะ ในเรื่องกรรม

ทานชีวิต

เมื่อก่อนหน้า พ.ศ. ๒๔๙๕ เล็กน้อย ข้าพเจ้ามีกิจธุระทางถนนเยาวราช ได้เดินผ่านไปแถวเจ็ดชั้น บังเอิญสายตามองไปเห็นคนมุงดูอยู่หน้าร้านแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าเป็นคนอยากรู้อยากเห็น จึงเดินไปชะโงกดูกับเขาบ้าง ก็ได้ทราบว่า จีนขายเต่าคนหนึ่งกำลังอธิบายเรื่องเต่าเป็นภาษาจีน ข้าพเจ้าถามจีนที่ยืนดูอยู่ก่อนว่าเขาพูดอะไรในเรื่องเต่า เพราะมองเห็นเต่าตัวหนึ่งนอนหงายอยู่กับพื้นซีเมนต์หน้าร้านค้านั้น ที่ตัวมีอักษรเข้าใจว่าถูกจารึกลงไปด้วยเหล็กแหลม จีนผู้ถูกถามนั้นคงจะพูดไทยไม่ได้มากนัก เพียงแต่ว่า "เต่าพะ ๆ" ข้าพเจ้าชักสงสัยที่จีนคนนั้นเรียกเต่าพะ จึงแหวกคนเข้าไปดูเต่าที่ตัวหงายท้องอยู่ เต่าตัวนั้นเป็นเต่าขนาดกลาง ที่ท้องจารึกเป็นตัวอักษรอยู่เต็ม ข้าพเจ้าจึงขอหยิบออกมาดู แหวกคนให้แสงสว่างส่องให้เห็นตัวอักษรชัดเข้า จึงได้เห็นว่า ตัวอักษรนั้นบางตัวเลือนลางเต็มที แต่ก็ยังพอจะอ่านออกมีใจความว่า

"ถ้าผู้ใดพบเต่าตัวนี้อย่าได้ฆ่า โปรดกรุณานำมาให้ที่บ้านเลขที่.......ถนน...........ตำบล...........ถ้าผู้ใดรู้แล้วทำอันตรายกับเต่าตัวนี้ จงประสบภัยวิบัติทั้งปวงด้วย"

เมื่อข้าพเจ้าทราบข้อความนี้แล้ว จึงได้บอกกับจีนเจ้าของเต่าว่า ควรจะนำเต่าตัวนี้ไปให้เจ้าของเดิมตำบลบ้านที่จารึกอยู่กับที่ท้องเต่านี้ คงจะได้รับรางวัลค่าป่วยการอย่างแน่นอน และพยายามอธิบายให้ฟัง แต่รู้สึกว่าจีนขายเต่าตัวนั้นไม่ค่อยสนใจ เขาอยากจะขายเต่าตัวนี้ให้พ้นๆ ไปเท่านั้น ซ้ำยังบอกว่าไปไกลและยังไม่รู้ว่าจะพบบ้านหรือไม่ ถ้าหากพบแล้วก็ไม่แน่ว่าจะได้รางวัลคุ้มค่ากันหรือเปล่า เมื่อไม่มีใครซื้อจริง ๆ เขาก็จะนำไปฆ่ากินเอง เขาว่าได้เต่ามาหลายตัว ทุกตัวขายไปหมดเหลือแต่ตัวนี้ คนซื้อเห็นเป็นเต่าประหลาดมีตัวอักษรอยู่ในตัว ชาวจีนจึงไม่กล้าซื้อไปกิน

เมื่อข้าพเจ้าชี้แจงให้คนขายนำไปให้เจ้าของเดิมไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าคิดว่าควรซื้อเสียเองแล้วปล่อยลงน้ำไปดีกว่า เมื่อคิดแล้วก็ตกลงรับซื้อเต่านั้นไว้เป็นมูลค่า ๓๐ บาท รู้สึกว่าจีนผู้ขายเต่านั้นยินดีมากที่ขายเต่าตัวนั้นไปได้ เมื่อ

ซื้อแล้วนำมาบ้าน คนทางบ้านข้าพเจ้าต่างพากันแปลกใจ นึกว่าข้าพเจ้าคงจะทำการปาณาติบาตกรรมแน่ ข้าพเจ้าจึงได้อธิบายให้ฟังก็หายความเข้าใจผิด ต่อไปนี้ก็เป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าจะนำไปปล่อยที่ไหนดี จะไปปล่อยที่บ่อในบ้าน ในวัด หรือแม่น้ำ ซึ่งจะเป็นที่ปลอดภัย เมื่อขบปัญหานี้ไม่ตกจึงคิดว่าควรนำไปให้ท่านเจ้าของเดิมดีกว่า

ต่อมาอีกวันหนึ่งข้าพเจ้าก็ได้นำเต่าตัวนั้น ตรงไปยังบ้านที่จารึกไว้ การหาบ้านไม่ยากนัก เพราะได้ปรากฏแจ้งชัดอยู่แล้ว ลักษณะบ้านนั้นรู้สึกว่าท่านเจ้าของบ้านเป็นผู้มีอันจะกินผู้หนึ่งในย่านนั้น เมื่อข้าพเจ้าได้กดกริ่งหน้าบ้านสักครู่หนึ่ง ก็มีเด็กผู้หญิงรุ่นผู้หนึ่งออกมาเปิดประตูถามว่ามาหาใคร ข้าพเจ้าบอกว่ามาหาเจ้าของบ้าน

เด็กผู้นั้นพาข้าพเจ้าไปรออยู่ในห้องรับแขก สักครู่หนึ่งท่านเจ้าของบ้านก็เดินเข้ามา ข้าพเจ้ามองแวบเดียวก็รู้ได้ทันทีว่า ท่านเป็นคนมีสง่าและใจดีสมกับเป็นผู้มีเมตตาสัตว์ตามลักษณะสังเกตได้ว่า เคยเป็นผู้มีอำนาจวาสนามาแล้ว ข้าพเจ้ารีบลุกขึ้นทำความเคารพทันที ท่านกล่าวขอโทษที่ทำให้ข้าพเจ้านั่งรอช้าไปหน่อย เพราะท่าน

กำลังให้ปุ๋ยต้นไม้อยู่หลังบ้าน แล้วท่านกล่าวขึ้นอย่างอารมณ์ดีว่า มีอะไรที่จะให้ท่านช่วยเหลือบ้าง

ข้าพเจ้าถามว่า

"ท่านเคยทำบุญปล่อยเต่าบ้างไหมครับ"

ท่านตอบทันทีไม่เหมือนคนมีอายุมากบางคนว่า

"เคยครับเคยเมื่อ ๔-๕ ปีมานี่เอง มีจีนนำเอาเต่าเที่ยวเดินขาย ผมสงสารเลยซื้อไว้ และได้จารึกหนังสือแล้วก็ปล่อยไป ผมคิดว่าถ้าปล่อยไปธรรมดาแล้ว มันคงไปไม่ได้นาน คงมีคนจับมาได้อีกแล้วก็คงไม่พ้นถูกฆ่า เพื่อคุ้มครองให้มันมีชีวิตยืนยาวต่อไป จึงได้จารึกอักษรแล้วนำไปปล่อยที่ท่าน้ำหน้าวัด"

ข้าพเจ้าเล่าให้ท่านฟังว่า ได้ไปพบและซื้อจากจีนคนหนึ่งทางเยาวราช เดิมทีก็จะนำไปปล่อย แต่มาคิดได้ว่าท่านผู้เป็นเจ้าของคงอยากทราบว่า เต่าตัวนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ และถ้ามันรู้ภาษา มันก็คงอยากพบท่านผู้มีคุณของมันเป็นแน่ เมื่อสนทนากันพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าก็กลับ

ออกไปนำเต่ามาจากรถ เห็นมันกำลังกลานต้วมเตี้ยมหาทางออกอยู่ เมื่อท่านเจ้าของบ้านได้พบมันแล้ว สังเกตเห็นว่าท่านดีใจมาก ท่านหยิบขึ้นดูสักครู่ก็เรียกคนใช้นำไปเลี้ยงไว้หลังบ้านก่อน ภายหลังจะนำไปปล่อย

จากนั้นท่านก็พยายามที่จะนำมูลค่าที่ข้าพเจ้าได้ซื้อมาจากจีนนั้นมาให้ ข้าพเจ้าจึงเรียนให้ท่านทราบว่าข้าพเจ้าไม่ขอรับมูลค่าใด ๆ ทั้งสิ้น ท่านขอบอกขอบใจข้าพเจ้ามาก เมื่อสนทนากันไป ข้าพเจ้ารู้สึกมีความเคารพในความเป็นผู้มีเมตตากรุณามากขึ้น แล้วข้าพเจ้ากราบลาท่าน รับพรด้วยความเคารพแล้วก็เดินออกจากบ้าน ขณะที่จะก้าวออกประตูก็พอดีเด็กหญิงซึ่งมาเปิดประตูครั้งแรก วิ่งมาร้องบอกว่า ท่านขอเชิญให้ข้าพเจ้ากลับเข้าบ้านอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อข้าพเจ้าหวนกลับเข้าไปถึง ท่านเจ้าของบ้านได้บอกว่า

"ผมอยากจะให้ของคุณไว้เป็นที่ระลึกสักอย่าง" ท่านพูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม "คนอย่างคุณเวลานี้คงหาไม่ได้ง่ายนัก ผมรักคุณมาก รักน้ำใจคุณ แม้เราจะพบ

กันชั่วเวลาเพียงเล็กน้อย ผมก็อ่านคุณออก เพราะฉะนั้น ผมขอมอบพระองค์นี้ให้คุณไว้บูชาเป็นที่ระลึก" แล้วท่านก็มอบห่อให้ข้าพเจ้าห่อหนึ่ง ข้าพเจ้ากราบท่านด้วยความเคารพอย่างใจจริง

"คุณนำไปบูชาจะป้องกันภัยต่าง ๆ ได้ ตลอดจนอัคคีภัยด้วย เป็นของเก่าหาได้ยากแล้วในสมัยนี้"

เมื่อข้าพเจ้ากลับถึงบ้านแล้ว แก้ห่อออก ก็เห็นพระพุทธรูปเก่าแก่องค์หนึ่ง ข้าพเจ้าได้นำไปตั้งไว้บนที่บูชาที่ห้วนอน

ต่อจากนั้นประมาณ ๑ ปี คืนหนึ่งหลังจากข้าพเจ้ากลับมาบ้านได้ นำรถเข้าโรงเรียบร้อย ก็เข้านอน ตาม ปรกติ ประมาณราว ๒ นาฬิกาของวันใหม่ ข้าพเจ้าต้องตกใจลุกขึ้นทันที เพราะมีเสียงมากระซิบที่หู

"ลุกขึ้น ! ไฟกำลังไหม้โรงรถ ลุกขึ้น ! ไฟกำลังไหม้โรงรถ"

ข้าพเจ้ารีบลุกขึ้นเปิดไฟดู ก็ไม่เห็นมีใครอยู่ในห้องสักคนหนึ่ง ประตูหน้าต่างก็ลงกลอนเรียบร้อย เมื่อนึกขึ้น

ได้ ข้าพเจ้ารีบวิ่งไปที่โรงรถก็ได้กลิ่นสายไฟไหม้คล้ายกับเคี่ยวยางมะตอยลาดถนน ข้าพเจ้ารีบเปิดประตูรถเข้าไปทันที เห็นแสงไฟแลบออกมาจากกระโปรงเครื่อง ข้าพเจ้ารีบกระโดดขึ้นไปสต๊าทเครื่อง เคราะห์ดีเครื่องติดแล้วรีบถอยรถออกไปกลางสนามหญ้าหน้าบ้าน จากนั้นก็เอากระสอบข้าวเก่า ๔–๕ ใบ เปิดฝากระโปรงออก ใช้กระสอบข้าวฟาดแล้วคลุมไว้จนดับ กว่าจะเรียบร้อยข้าพเจ้ารู้สึกเหน็ดเหนื่อยแทบแย่

เหตุการณ์นี้ คนในบ้านไม่มีใครทราบเรื่องและตื่นเลย เพราะตั้งแต่เริ่มต้นจนดับข้าพเจ้าไม่ได้พูดหรือร้องเรียกใครช่วยสักคำเดียว เหตุการณ์จึงผ่านไป และยังความปลอดภัยแก่ข้าพเจ้าอย่างน่าพิศวง ข้าพเจ้าได้รอดพ้นจากภัยพิบัติได้ ด้วยอะไรถ้าไม่เกี่ยวกับอานิสงส์แห่งทานชีวิตที่ได้บำเพ็ญ โดยมิได้หวังผลตอบแทนอย่างใดเลย.

อารยนคร

เรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๙๖ แต่ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนว่ามันเพิ่งเกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ นี่เอง ทุกสิ่งทุกอย่างยังชัดเจน แจ่มใส ไม่เคยลืมเลือนไปจากความทรงจำเหมือนเรื่องอื่น ๆ ที่เคยผ่านมาเลย เรื่องมันเป็นดังนี้ คือ วันหนึ่งเราได้นัดแนะกับเพื่อนฝูงหลายคน ว่าจะเดินทางไปเที่ยวเชียงใหม่โดยรถยนต์ รถออกจากกรุงเทพ ฯ เวลา ๖.๐๐ น. ที่บ้านคุณสนิท โชติกเสถียร เดินทางไปตามถนนพหลโยธิน มีคุณสนิทพร้อมด้วยครอบครัว และข้าพเจ้าอีกคนหนึ่ง การเดินทางตลอดทางทุกสิ่งทุกอย่างสะดวกเรียบร้อยจนกระทั่งถึงปากน้ำโพประมาณ ๑๒.๐๐ น. เราได้แวะพักผ่อนที่บ้านญาติข้างฝ่ายภรรยาของคุณสนิท ที่นั่นเราได้รับการต้อนรับเป็นอันดี ในที่สุดเราก็ตกลงพักค้างแรม ๑ คืน รุ่งเช้าจึงออกเดินทางต่อไป คืนนั้นเองข้าพเจ้าได้ประสบเหตุประหลาด..

........เราได้เดินทางโดยรถยนต์ผ่านสถานที่ต่าง ๆ จน

ถึงทางระหว่างอำเภอเถินกับอำเภอลี้ ซึ่งทางการเพิ่งจะทำทางเสร็จใหม่ ๆ เราต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่กรมทาง และผ่านไปได้ด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี เราขึ้นรถมาสักพักใหญ่ก็จะต้องขึ้นเขา ที่เชิงเขามีป้ายเตือนผู้ขับขี่ยวดยานไว้ว่า

"หยุดตรวจดูห้ามล้อของท่าน น้ำ และน้ำมันก่อนที่จะขึ้นไป"

เราได้ตรวจดูเครื่องทุกสิ่งเรียบร้อยแล้ว ก็เริ่มเดินทางขึ้นไปทันที การขึ้นเขาครั้งนี้ รู้สึกว่าชันและเต็มไปด้วยความน่ากลัวอันตรายทั้งถนนก็แคบ และโค้งเลี้ยวก็อยู่ในระยะสั้น รถต้องเชิดหน้าขึ้นไป และต้องใช้เกียร์หนึ่งเกียร์สองอยู่ตลอดเวลา เครื่องยนต์ทำงานหนัก เครื่องร้อนให้หม้อน้ำเดือด แต่พอไปถึงสันเขาเราก็หยุดพักรถเพื่อให้เครื่องเย็น

ระหว่างที่รถหยุดพักบนเขานั้น ข้าพเจ้าได้ออกเดินเล่นไม่ห่างไปจากรถจอดเท่าไรนัก พอเดินพ้นจากรถเพียงเหลี่ยมเขาบังรถอยู่ เบื้องหน้าก็มองเห็นทุ่งกว้างเป็นเนินเขาเขียวชะอุ่มแลดูน่าเพลินตา หญ้าเขียวชะอุ่มเป็นชั้น ๆ สวย

งามอย่างยิ่ง ทำให้จิตใจหลงไหลในความงามของธรรมชาติอย่างเผลอตัว จึงรีบเดินลงจากเนินไปทันที จะเป็นเวลานานเท่าใดข้าพเจ้าไม่ทราบ เท้าได้พาตัวเดินไปตามทางเล็ก ๆ สายหนึ่ง อากาศสดชื่นทำให้ความเหน็ดเหนื่อยที่ต้องนั่งรถขึ้นเขาหายไปดังปลิดทิ้ง ราวกับว่าตนเองได้เข้ามาสู่ดินแดนมหัศจรรย์ นอกจากธรรมชาติที่ล้อมรอบตัวจะมีความงามประหลาดล้ำแล้วยังเกิดความรู้สึกว่า ในดินแดนแห่งนี้จะไม่มีอันตรายใด ๆ เกิดขึ้นเลย ข้าพเจ้าเดินต่อไปอย่างไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ยิ่งเดินยิ่งทำให้จิตใจชื่นบานมากขึ้น คิดแต่ว่าเป็นสถานที่ซึ่งมีแต่ความรื่นรมย์ และสุขใจอย่างที่สุด ตามเนินเป็นไม้ป่าออกดอกนานาสีกลิ่นหอมระรื่น อยากจะกล่าวว่า ตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยมีความสุขใจเช่นนี้เลย เพราะสิ่งแวดล้อมนานาประการได้ทำให้จิตใจเปลี่ยนแปลงไป ข้าพเจ้าเพลิดเพลินและจิตใจอบอุ่นไม่มีความหวาดกลัว แม้จะไม่พบผู้คนเลยก็รู้สึกว่าปลอดภัยไม่มีสิ่งใดน่ากลัว อยากจะเดินชมให้ทั่วบริเวณ

สักครู่ก็เห็นคนเดินมาแต่ไกล ครั้นเข้ามาใกล้ก็มองเห็นว่าผู้นั้นเป็นชายอายุกลางคน ข้าพเจ้ามีความยินดีมาก

เพื่อจะไต่ถามดูถึงตำบลและหมู่บ้านว่าชื่ออะไรแน่ จึงสาวเท้าเข้าไปใกล้แล้วทำความเคารพ เมื่อมองเห็นหน้าพ่อลุงคนนั้นแล้วก็เกิดความรู้สึก แกมีสายตาที่เป็นมิตรอย่างน่าเคารพ การแต่งกายเรียบร้อย นุ่งผ้าสีน้ำเงินแก่แบบชาวบ้านเราหรืออย่างชาวเหนือ ที่เรียกว่า ม่อฮ่อม เป็นการน่าประหลาดที่เพียงแรกมาพบปะ ข้าพเจ้ารู้สึกเคารพรักใคร่ชายผู้นี้ สายตาของพ่อลุงคนนั้นเต็มไปด้วยความเมตตากรุณาและยิ้มแย้มอย่างผู้มีใจดี ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้นว่า

"พ่อลุง อยู่ที่ตำบลนี้ใช่ไหม ผมอยากทราบว่าเมืองนี้ชื่อเมืองอะไรครับ ช่างน่าอยู่เหลือเกิน ดินฟ้าอากาศสดชื่นอย่างนี้ ผมยังไม่เคยพบเห็นที่ไหนเลย"

"ใช่แล้วคุณ ผมอยู่ในเมืองนี้ ที่เราเรียกว่า "เมืองผา" คุณคงจะมาจากเมืองใต้กระมัง?

รับคำแกแล้ว ข้าพเจ้าก็ถามถึงความเป็นอยู่ต่าง ๆ ก็ได้รับคำตอบว่า ที่นี่ไม่มีการลักขะโมยหรือโจรกรรมอย่างไร เขาอยู่กันด้วยความสงบสุข พ่อเมืองเป็นผู้ปกครองอย่างยุติธรรม และเป็นผู้พิพากษาคดีทุกอย่าง ทุกชนิด

"เอ–ถ้าเช่นนั้น มิเป็นเผด็จการหรือพ่อลุง" ข้าพเจ้าสอดขึ้น แต่แกก็ตอบด้วยใบหน้ายิ้มแย้มว่า

เอ ! อ้ายเผด็จการเป็นอย่างไรก็ไม่ทราบ แต่พ่อเมืองก็ปกครองมาด้วยความผาสุขสบายทั่วหน้ากัน แล้วแกทำท่าจะนึกขึ้นได้ "อ้อ วันนี้พ่อเมืองจะออกชำระคดีเรื่องหนึ่ง ถ้าคุณต้องการพบพ่อเมืองผมจะพาไป"

ข้าพเจ้ารีบรับปากทันที เมื่อพ่อลุงมีไมตรีจิตออกปากพาไปเช่นนั้น หลังจากสนทนาพอควรแล้ว แกก็พาข้าพเจ้าเดินเข้าไปในหมู่บ้าน ยิ่งเดินไปก็ยิ่งใกล้หมู่บ้านหนาแน่นเข้าทุกที ผู้คนก็ยิ่งหนาแน่นมากขึ้น สังเกตดูกิริยาผู้คนทั้งหญิงชาย ต่างมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงว่ามีความสุขสบายทั่วหน้ากัน และทุกคนเป็นมิตรกัน ข้าพเจ้าหันมาทางพ่อลุงผู้อารีคนนั้นและพูดว่า

"พวกชาวบ้านนี้ ดูช่างมีความสุขสำราญหน้าตาแจ่มใสทุกคน"

พ่อลุงหัวเราะในลำคอ

"พวกเราในเมืองนี้รักกันเหมือนพี่เหมือนน้อง พร้อม

ที่จะยอมเสีย สละให้แก่กันและ กันโดยไม่ เอารัด เอาเปรียบ ทุกคนเป็นผู้ยอมเสียสละทั้งสิ้น"

ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจในคำพูดเช่นนี้ จึงย้อนถามไปว่า

"ถ้าเช่นนั้นในเมืองนี้ ก็ไม่มีทหาร และตำรวจ น่ะซีครับ"

ได้รับคำตอบ "ไม่มี คำว่าตำรวจ หรือทหารไม่มีใครเรียกหรือรู้จักเลย"

"ถ้าอย่างนั้น ทำอย่างไรจึงจะนำตัวจำเลยมาให้พ่อเมืองได้"

"จำเลยสมัครใจมาเอง โดยไม่ต้องคุมตัว"

เราคุยกันมาตลอดทาง ชั่วครู่เดียวก็ถึงหุบผาแห่งหนึ่งผู้คนหนาแน่น ช่องผาทางเข้านั้นใหญ่โต สว่างไสวด้วยแสงประหลาดไม่ต้องใช้ไฟ มีลวดลายตามผนังงดงามมาก มีผู้คนเดินเข้าออกกันไปมาไม่ขาดสาย ทุกคนมีใบหน้ายิ้มแย้มต่อข้าพเจ้าเหมือนกับที่เห็นผ่าน ๆ มาแล้ว ข้าพเจ้าหันมาถามพ่อลุงว่า

"การชำระคดีนี้ มีการชำระกันทุก ๆ วัน ตลอดปีอย่างนี้หรือ"

"นาน ๆ จะมีสักครั้งหนึ่ง วันนี้คุณมีโชคดี พอมาถึงก็ได้เห็นพ่อเมืองชำระคดี"

แกตอบเป็นปรกติ แต่มันทำให้ข้าพเจ้าแปลกใจมากที่ผ่านผู้คนมาตั้งแต่น้อยจนหนาแน่นเข้าทุกที ข้าพเจ้าเห็นยิ้มกับข้าพเจ้าไม่ว่าเด็กและผู้ใหญ่ คล้ายว่าข้าพเจ้าเป็นเพื่อนรักหรือญาติสนิทที่จากกันไปนาน ๆ แล้วมาพบกันจากการสังเกตกิริยาท่าทาง เมื่อผ่านเข้ามาที่ประชุมใหญ่ในหุบผา ทุกคนที่ข้าพเจ้าเห็นหรือเห็นข้าพเจ้าก็แสดงเช่นเดียวกันหมด เมื่อเดินมาถึงที่ชำระความของพ่อเมืองซึ่งเป็นห้องโถงใหญ่ ตรงกลางเป็นแท่นศิลาใหญ่มีผู้คนล้อมรอบแท่น ขณะนี้ยังไม่ถึงเวลาที่ท่านพ่อเมืองออกว่าความ พวกชาวเมืองคงนั่งสนทนากันไปตามถนัด คอยกว่าพ่อเมืองจะออกมา

ข้าพเจ้ากระซิบถามว่าคนไหนเป็นโจทก์ คนไหนเป็นจำเลย พ่อลุงคนนั้นชี้ให้ดูว่า คนที่ใส่เสื้อขาวคนนั้นชื่อผาคำ เป็นโจทก์ และคนที่ใส่เสื้อเป็นชาวนา (สีน้ำเงินแก่) คนนั้นชื่อโฉมเป็นจำเลย และคู่พิพาทกำลังนั่ง

คุยกันด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม ไม่มีเค้าว่าจะมีการขัดแย้งกันจนเกิดคดีขึ้นโรงศาล รู้สึกว่าทั้งสองฝ่ายรักใคร่กันดี ไม่น่าเชื่อว่าเป็นความพิพาทกันเลย ควรจะปรองดองกันให้เรียบร้อยได้ ทำให้ข้าพเจ้าสงสัยจริง ๆ จึงอดที่จะถามพ่อลุงไม่ได้ว่า

"เหตุใดทั้งคู่จึงต้องเป็นความกัน ในเมื่อสังเกตดูว่าทั้งสองมีความรักใคร่กันมาก"

พ่อลุงยิ้ม แล้วตอบว่า

"เรื่องมันตกลงกันไม่ได้ซิคุณ จึงต้องร้อนถึงท่านพ่อเมือง"

"มันร้ายแรงอะไรนักหรือ จึงตกลงกันไม่ได้ พ่อลุงรู้หรือเปล่า"

พ่อลุงจึงเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

"นายโฉมผู้เป็นจำเลย มีนาแปลงหนึ่ง มีข้าวออกรวงเหลืองอร่ามไปทั้งท้องทุ่ง นายผาคำผู้เป็นโจทก์ มีควายอยู่ตัวหนึ่ง ได้เดินผ่านนาของนายโฉม เห็นข้าวในนาน่ากิน ก็ลงไปกิน แต่กินไม่มากนัก พอนายผาคำมาถึงก็รีบจูงควายกลับบ้าน แล้วก็รีบไปสารภาพความผิดของ

ตน ที่ได้ปล่อยให้ควายกินข้าวในนาของนายโฉม ตนเอง ยินดีใช้ค่าเสียหายเป็นข้าว แต่ฝ่ายนายโฉมเจ้าของนาไม่ ยอมรับ ถือว่าไม่ใช่ความผิดของนายผาคำหรือของควาย ถ้าจะเอาผิดแล้ว ควรจะเอากับข้าวของนายโฉมมากกว่า เพราะถ้าในนาไม่มีข้าว ควายก็คงไม่กิน เรื่องก็คงไม่มี แล้วต่างคนก็ไม่ตกลงกัน หรือตกลงกันไม่ได้"

ก่อนที่จะซักถามคุณลุงอีกต่อไป ได้ยินเสียงฆ้องดัง ขึ้น ๓ ครั้ง เสียงพูดกันว่าพ่อเมืองออกแล้ว เรามัวแต่ก้ม หน้าคุยกัน พอเงยหน้าหันไปดูก็เห็นพ่อเมืองนั่งอยู่บนแท่น ทุกคนก้มลงกราบ ข้าพเจ้าทำตามเขาบ้างโดยความสมัครใจ

เมื่อกราบเสร็จแล้วพ่อลุงก็พาข้าพเจ้าเข้าไปใกล้แท่น ประทับของพ่อเมือง ทุกคนหลีกทางให้ด้วยความยินดี

เมื่อเข้าไปใกล้แท่น ข้าพเจ้าได้มองเห็นท่านพ่อเมือง ชัดเจน ถนัดตา ทำให้ข้าพเจ้าต้องตลึง รูปร่างของท่าน พ่อเมืองนั้น ไม่ผิดแปลกกับ พระบาทสมเด็จพระปิยะ มหาราชฯ รัชกาลที่ ๕ ของเราเลย พระองค์มีพระพักตร์ ยิ้มแย้มดวงเนตรแจ่มใส ครั้นแล้วพ่อเมืองก็พูดกับฝ่าย

โจทก์และจำเลยเป็นการซักถามปากคำจากโจทก์และจำเลย ตามเรื่องที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว

เมื่อพ่อเมืองได้พิจารณาเสร็จแล้ว ก็วินิจฉัย และตัดสินว่า การที่นายโฉมจำเลยไม่ยอมรับค่าเสียหายจากนายผาคำผู้เป็นเจ้าของ ควาย ซึ่ง ลงไป กินข้าวใน นาของเขานั้น โดยอ้างเหตุผลว่า เป็นความผิดของตนเองที่ได้ปลูกข้าวไว้ข้างทางเดินของควาย เพราะฉะนั้นจึงไม่ยอมรับค่าเสียหาย เพราะควายเป็นสัตว์ที่เรียกว่า ไม่มีความคิดว่าจะเป็นความเสียหายหรือไม่ ส่วนนายผาคำผู้เป็นโจทก์ แถลงว่าตามปกติควายของตัวไม่เคยที่จะไปกินข้าวในนาของใคร แต่เผอิญควายตัวนี้เกิดมีครรภ์ ทำให้รู้สึกผิดชอบแปรปรวนไป เนื่องด้วยลูกในท้องทำให้เกิดอยากกิน ฉะนั้นพ่อเมืองจึงตัดสินให้ยกลูกควายที่อยู่ในท้อง จะเป็นตัวผู้หรือตัวเมียให้นายโฉม ๑ ตัว ไม่ว่าจะออกมากี่ตัวก็ตาม

เมื่อพ่อเมืองทรงตัดสินเรียบร้อยแล้ว ทุกคนที่อยู่ที่นั้นต่างก็ร้องสาธุ ฝ่ายโจทก์ก็มีจิตใจชื่นบานที่ได้ใช้ค่าเสียหายเรื่องข้าวให้เป็นที่เรียบร้อยไป ต่อจากนั้นท่านพ่อ

เมืองก็ลุกขึ้นก้มศีรษะรอบ ๆ ตัว รับความเคารพของปวงชนที่อยู่ในที่นั้น แล้วก็เสด็จขึ้นเข้าในหุบผาทันที ก่อนที่จะเสด็จไปนั้นท่านได้หันมายิ้มกับข้าพเจ้าแล้วกล่าวเรียบ ๆ ว่า

"ขอให้สูเจ้าเดินทางต่อไปโดยความปลอดภัยเถิด"

ข้าพเจ้ายกมือขึ้นประณมทำความเคารพ ท่านที่รักข้าพเจ้าเห็นท่าน พ่อเมืองเพียงครั้งเดียวรู้สึก มี ความ จง รักภักดี มีความเคารพด้วยจิตใจอันสุจริต ความจงรักภักดีนี้ดื่มด่ำอยู่ในความรู้สึก มันเกิดขึ้นจากส่วนลึกของดวงใจอย่างสะอาดบริสุทธิ์ ยากที่จะบรรยายให้ถูกต้องได้ ความจงรักภักดีนี้ทำให้ข้าพเจ้าสามารถจะยอมพลีชีวิตของข้าพเจ้าเพื่อพ่อเมืองได้ทุกเวลา ทั้ง ๆ ที่พ่อเมืองยังไม่เคยที่จะชุบเลี้ยง หรือให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าแต่ประการใดเลย

แล้วพ่อลุงก็ชวนข้าพเจ้าลุกขึ้น และเดินทางออกจากหุบผา ข้าพเจ้าไม่ได้พูดว่าอะไรกับพ่อลุงอีกเลย สมองต้องขบคิดอย่างหนักต่อเหตุการณ์ประหลาด เกี่ยวกับหุบเขาที่ข้าพเจ้าได้พบเห็นมานี้ ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังใช้ความ

คิดอันนี้เอง ข้าพเจ้าลืมตาขึ้น ก็เห็นคุณสนิทกำลังเขย่าตัวอยู่บอกว่าจวนเวลาแล้วจะเดินทางต่อไป ข้าพเจ้าจึงได้รู้สึกตัวว่า ข้าพเจ้าได้ฝันไป ฝันอย่างยืดยาว ฝันอย่างแสนประหลาด ข้าพเจ้าอยากให้เป็นความจริง ข้าพเจ้าจึงเล่าให้คุณสนิทฟังถึงเรื่องฝันนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ หลังจากนั้นเราได้รับประทานอาหารกันราวตี ๑ ของวันใหม่ แล้วก็ออกเดินทางกันต่อไป พอเข้าสู่ภูมิประเทศที่ถนนไต่ขึ้นไปบนไหล่เขา ช่างน่าประหลาดอะไรเช่นนั้น ต้นไม้ และทิวเขาทุกสิ่งทุกอย่าง ตลอดจนสันเขาที่ข้าพเจ้าจะเลี้ยวเดินลงที่ลาดเชิงเขา ช่างเหมือนกับภาพในฝันของข้าพเจ้าทุกแห่ง แต่ไม่มีทุ่งลาด ข้าพเจ้ารู้สึกเสียดายอาลัยอาวรณ์ยิ่ง เมื่อจะจากไปรู้สึกราวกับว่าข้าพเจ้าได้จากสาวที่รักยิ่งคนหนึ่ง อย่างไม่มีโอกาสที่จะพบกันได้อีกต่อไปในชีวิตที่นั้นมีปรากฏอยู่จริงๆ และข้าพเจ้าก็ได้ผ่านไปทั้งฝันและทั้งตื่น

สิ่งหนึ่งในน้ำใจโจร

เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เล็กน้อย มีเหตุการณ์อย่างหนึ่งได้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าอย่างไม่รู้จักลืมเลย ข้าพเจ้ายังจำได้ดีว่าในวันนั้น เราได้นัดเพื่อนฝูงจะไปเที่ยวที่จังหวัดลพบุรี รวมด้วยกันทั้งข้าพเจ้าเป็นสามคน ข้าพเจ้าได้จดหมายไปนัดเพื่อนฝูงทางจังหวัดลพบุรีว่า เราจะขึ้นไปเที่ยวโดยกำหนดวันแน่นอน เวลานั้นทางสายนี้เปิดขึ้นใหม่ ๆ เป็นทางที่ยาวที่สุดเพียงสายเดียวคือ กรุงเทพ ฯ – ลพบุรี

ครั้นถึงกำหนดเวลาจะเดินทางไปจริง ๆ เข้า เพื่อนทั้งสองที่นัดไว้ก็เผอิญติดธุระสำคัญไปด้วยไม่ได้ ไม่มีทางจะแก้ไขอย่างไรได้ นอกจากจะเลือกเอาว่าจะไปหรือไม่ไป ถ้าไปก็ต้องไปคนเดียว แต่ถ้าไม่ไปเพื่อนทางลพบุรีก็จะประณามได้ว่าเป็นคนเล่นตลก ตกลงเลือกเอาว่าไปคนเดียวดีกว่า ไม่อยากให้เสียคำพูด เพราะจะไปนัดเพื่อนคนอื่น ๆ ก็ไม่มีเวลาพอ จึงขับรถออกจากกรุงเทพ ฯ ไปคนเดียวแต่เช้ามืดโดยรู้สึกไม่สนุกและเงียบเหงา เพื่อรักษาคำพูด

เวลานั้นระยะทางจากกรุงเทพ ฯ ถึงลพบุรี ทางไม่ค่อยจะสะดวกนัก บางแห่งถนนก็ยังไม่เรียบร้อย แต่ข้าพเจ้าก็ได้ขับรถเก๋งออสตินไปถึงลพบุรีโดยเรียบร้อย เวลาก่อนเพล ได้รับการต้อนรับจากเพื่อนผู้มีใจอารีทางลพบุรีเป็นที่พอใจที่สุด มีการพาไปชมสวนสัตว์ ชมสถานที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พอบ่ายประมาณ ๑๕ น. เพื่อนก็เตือนให้กลับ เพราะระยะทางระหว่างเขาแถวพระพุทธบาทมีช้างป่าโทนตัวหนึ่งกำลังอาละวาดในย่านนั้น ก่อนกลับข้าพเจ้าถือโอกาสไปเยี่ยมร้านขายของที่เคยติดต่อการค้า มีร้านหนึ่งเจ้าของผู้จัดการขอชำระหนี้สินที่ค้างอยู่มาด้วย ซึ่งข้าพเจ้าเองก็มิได้นึกฝันว่าจะได้เงินรายนี้ เพราะเพิ่งจะได้ส่งสินค้าไปยังไม่ทันจะถึงกำหนดจ่ายเงิน จึงจำเป็นต้องรับเงินจำนวนมากนี้ซึ่งเป็นธนบัตรปลีกย่อยส่วนมาก ต้องใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อ ซึ่งเมื่อห่อเข้าแล้วมีขนาดห่อไม่เล็กเลย ข้าพเจ้าวางทิ้งไว้บนเบาะหลังรถ เพื่อมิให้ใครสงสัยว่ามันเป็นธนบัตรอันมีค่า

เวลาผ่าน ๑๕.๐๐ น. ไปเล็กน้อย ข้าพเจ้าก็ได้ลาเพื่อนผู้อารี และผู้ที่เคยติดต่อการค้าเพื่อกลับกรุงเทพ ฯ ไม่

อยากให้ค่ำในระหว่างระยะทางตำบลพระพุทธบาท ด้วยเกรงจะพบกับช้างโทนเข้า ข้าพเจ้าก็มีปืนพกโอโตเมติก ๙ ม.ม. กระบอกหนึ่งไปด้วย รู้สึกว่าอุ่นใจเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะหากพบกับพ่อช้างโทนตัวนั้นเข้า ปืนก็ไม่มีความหมายอะไรเลย นอกจากจะยิงขู่ขึ้นฟ้าให้มันหนีไป ถนนระยะนี้ไปไม่สะดวกนัก ฉะนั้นกว่าจะถึงสระบุรีก็ประมาณ ๑๗ น. แล้ว ข้าพเจ้าหยุดพักเติมน้ำมันและน้ำที่ตลาดสระบุรี รู้สึกโล่งใจที่ได้ผ่านดงช้างโทนตัวนั้นมาได้ ต่อจากนั้นก็หาอาหาร รับประทาน ที่ ร้าน แห่ง หนึ่งในตลาด เผอิญข้าพเจ้าได้พบชายผู้หนึ่ง แต่งตัวเป็นชาวชนบทเดินเข้ามาหาในร้านอาหารถามข้าพเจ้าว่า

"คุณครับ คุณจะไปทางไหน"

ข้าพเจ้าตอบว่าจะกลับกรุงเทพ ฯ

แกบอกอีกว่า "ผมอยากจะขอโดยสารไปด้วยคน เพราะมันเย็นมากแล้วไม่มีรถไปอีก ผมมีความจำเป็นจะต้องกลับบ้านจริง ๆ ครับคุณ นึกว่ากรุณาผมเอาบุญเถิด"

"ตกลงจ้ะพ่อลุง ยินดีที่จะได้เป็นเพื่อนคุยกัน ผมก็มาคนเดียวเท่านั้น ขอเชิญรับประทานอาหารด้วยกัน เสร็จ

แล้วจะได้ออกเดินทางเลย"

ครั้งแรกแกไม่ยอมที่จะรับประทานอาหารร่วมกับข้าพเจ้า แต่ภายหลังเสียอ้อนวอนข้าพเจ้าไม่ได้ แกก็เลยรับประทานด้วย นอกจากอาหารแล้วข้าพเจ้าได้สั่งสุรามาให้แกเป็นพิเศษ ส่วนข้าพเจ้านั้นไม่ดื่มสุรา และสังเกตดูแกออกจะระวังตัวสักหน่อย สุราที่สั่งมาแกก็ไม่ค่อยจะรับประทานนัก ทั้งนี้แกอาจเกรงใจข้าพเจ้าก็เป็นได้ สำหรับจิตใจข้าพเจ้านั้นไม่เคยนึกรังเกียจอย่างไร เมื่อเรารับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าชำระค่าอาหารเสร็จก็ชวนแกขึ้นรถ แกรีบขนสิ่งของของแก มีชลอม ๑ ใบกรุด้วยใบตองสดมิดชิด เข้าใจว่าเป็นผลไม้ มีห่อกระดาษอีก ๑ ห่อ และถุงผ้าใบอีก ๑ ถุง คงเป็นเครื่องใช้ ดูแกเกรงใจข้าพเจ้ามาก ข้าพเจ้าให้แกนั่งข้างหน้าด้วยกัน เราได้คุยกันถึงดินฟ้าอากาศ เห็นว่าแกมีความรู้รอบตัวไม่แพ้คนในกรุง การคุยกันนั้นทำให้รู้สึกสนิทสนมมากขึ้น แต่ก็ยังรู้สึกได้ว่าแกยังมีความเกรงใจอยู่ไม่น้อย ตอนหนึ่งแกเอ่ยขึ้นว่า

"ผมรู้สึกชอบนิสัยคุณ คุณไม่เหมือนคนชาวกรุงบางคน บางคนถือตัวเอามาก นี่ผมไม่ได้ยกยอคุณ เพราะ

คุณเลี้ยงอาหารผม หรือให้ผมนั่งรถโดยสารมาด้วย นี่ผมพูดถึงความรู้สึกในจิตใจของชาวบ้านนอกทั่ว ๆ ไปนะครับ ผมพูดตามความจริงใจไม่ยกยอใคร คุณไม่เหยียดหยามใคร ประเดี๋ยวผมก็จะถึงที่ ๆ ผมจะลงแล้ว จะพบกันอีกหรือไม่ก็ไม่ทราบ หรือเราจะไม่ได้พบกันตลอดชีวิตก็อาจเป็นได้ เพราะเราเดินกันคนละทาง"

ข้าพเจ้ารู้สึกชอบในคำพูดของแกมาก จึงบอกแกว่า ไม่จริงหรอกพ่อลุง โลกมันกลม เราอาจพบกันอีกก็ได้ ถ้าพ่อลุงพบผมในถนนสายนี้ หรือสายไหนก็ตาม หากผมไม่เห็นไม่ทันได้ทักก็ขอให้ตะโกนเรียกเลย และหวังว่าคราวหน้าคงมีโอกาสได้นั่งคุยกันอย่างนี้อีก

แกถอนหายใจยาว แล้วพูดขึ้นด้วยเสียงเศร้า ๆ ว่า "คนเรามันอนิจจังไม่เที่ยงนะคุณ"

ข้าพเจ้าเสริมว่า "จริงพ่อลุง คนเรามันอนิจจังไม่เที่ยง แต่ว่าถ้ามีลมหายใจตราบใจ เราก็ย่อมมีความหวังตราบนั้น"

เมื่อออกจากสระบุรีนั้น ๑๗.๐๐ น. กว่าแล้ว ฉะนั้นในระหว่างทางจึงค่อย ๆ ค่ำเข้าทุกที เมื่อเข้าเขตจังหวัด

อยุธยา เราก็ต้องใช้ไฟหน้าอย่างแรง มองเห็นสิ่งหนึ่งทอดขวางถนนอยู่ ข้าพเจ้าต้องชลอรถจนไปใกล้จึงมองเห็นว่าสิ่งที่ขวางถนนนั้นเป็นต้นกล้วยขนาดใหญ่พอดู ขนาดที่รถไม่อาจวิ่งข้ามไปได้ ทันใดนั้นก็มีชายฉกรรจ์ซึ่งแอบอยู่ข้างทาง วิ่งขึ้นมาบนถนน ในมือมีอาวุธปืนบ้าง บางคนก็มีมีด บางคนก็มีไม้ตะพดล้อมหน้าล้อมหลัง ประมาณดูคงไม่ต่ำกว่า ๕–๖ คน และข้างหลังรถก็ยังมี ข้าพเจ้าไม่นึกฝันว่าจะเกิดเรื่องเช่นนี้โดยกระทันหัน ยังตัดสินใจอะไรไม่ถูก เสียงเพื่อนร่วมทางกระซิบว่า

"ไม่ต้องกลัวคุณเฉย ๆ ไว้ ผมจะจัดการกับมันเอง"

ทันใดนั้นแกก็ร้องตวาดลงไปว่า "เฮ้ย อ้ายพวกนี้หยุด"

ฉับพลันนั้นพวกเหล่าร้ายหยุดชงัก พ่อลุงก็เปิดประตูรถออกไปอย่างไม่สะทกสะท้าน

จากแสงไฟหน้ารถและไฟฉายในมือของเหล่าร้าย ทำให้เห็นหน้าพอจะจำกันได้ เหตุการณ์ก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่นึกไม่ฝันว่าจะเกิดขึ้น คือพวกเหล่าร้ายนั้น เห็นหน้าชายคนที่ลงจากรถข้าพเจ้า ต่างก็ตลึงและต่างก็ร้องออกมา

ได้คำเดียวว่า

"พี่"

เสียงพ่อลุงผู้นั้นพูดว่า "เออ กูเอง พวกเองจะทำอะไรคุณแกไม่ได้ จะแตะต้องอะไรไม่ได้ทั้งนั้น ยกที่กีดขวางทางออก คุณท่านมีคุณกับกูมาก ข้าได้กินข้าวของท่าน ได้อาศัยรถของท่าน ซ้ำยังไม่ถือตัว คนอย่างนี้หายาก กูต้องมีความกตัญญูรู้คุณท่าน เอ้าเฮ้ย! ช่วยยกของให้ข้าด้วย"

ขาดคำสมุน ๒ คน ก็เปิดประตูรถขึ้นมายกของอันเป็นสมบัติของสหายร่วมทางของข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้าไม่ได้เหลียวไปดูว่า เจ้าพวกนั้นมันจะทำอะไรบ้างข้าพเจ้าไม่สนใจ นึกแต่ว่าเมื่อไรจะพ้นจากที่นี่ไปได้ ยิ่งไปเร็วที่สุดยิ่งดี เสียงของสมุนรายงานลูกพี่ว่า

"ขนหมดแล้วพี่"

ทันใดนั้น "พ่อลุง" ซึ่งพวกเหล่าร้ายเรียกว่าพี่ก็เดินตรงมาทางข้าพเจ้าพูดอย่างเช่นเคยว่า

"ขอโทษด้วยที่ทำให้คุณตกใจ และขอบใจคุณมาก

ที่เลี้ยงอาหารและให้โดยสารรถ ขอให้คุณไปด้วยความปลอดภัยเถิด ผมขอลาที่ตรงนี้แล้ว”

ข้าพเจ้าโล่งใจถนัด พลางกล่าวขอบใจและอำลาแก เข้าเกียร์หนึ่งเร่งเครื่องยนต์ แต่แล้วก็ได้ยินเสียงตะโกนอีก

“คุณครับ หยุดก่อน”

พอข้าพเจ้าห้ามล้อหยุด ในใจนึกว่ามันเรื่องอะไรกันอีก เมื่อไรจะไปพ้นจากแดนนรกนี้เสียที ทันใดนั้นพ่อลุงก็เดินถือห่อกระดาษหนังสือพิมพ์ พลางส่งให้ข้าพเจ้าแล้วพูดว่า

“อ้ายเด็กมันไม่รู้มันขนของคุณลงไปด้วย ผมต้องขอโทษ เอาละขอให้คุณไปโดยปลอดภัยเถอะครับ”

ข้าพเจ้ากล่าวขอบใจแก แล้วรับห่อธนบัตรคืนมา มองดูห่อนั้นเวลานี้อยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย เพราะกระดาษมีรอยถูกฉีกออก ทำให้มองรู้ว่าเป็นธนบัตร มีสีเขียว ๆ แดง ๆ แลบออกมา ข้าพเจ้าไม่ได้พิจารณาอะไรอีก เมื่อรับจากมือแกก็โยนลงบนเบาะข้างหลัง ทำให้กระดาษขาด เชือกที่ผูกไว้ก็ไม่สามารถคุมให้เป็นระเบียบได้ ธนบัตร

เหล่านั้นก็แตกกระจายอยู่บนเบาะข้างหลังรถ ข้าพเจ้าไม่ได้เอาใจใส่ว่ามันจะอยู่ในสภาพอย่างไร เร่งเข้าเกียร์เหยียบน้ำมันวิ่งเข้ากรุงเทพ ฯ ทิ้งพวกสมุนและชายนั้นไว้เบื้องหลังในความมืด ภายหลังเมื่อถึงบ้านแล้ว ปรากฏว่าเงินจำนวนนั้นไม่ขาดหายไปเลยจนบาทเดียว

ตราบกระทั่งทุกวันนี้ เมื่อนึกถึงเรื่องนี้ ข้าพเจ้ายังหัวใจสั่น สั่นไปด้วยเหตุสองประการ คือหวาดเสียวต่อภัยอันตราย แต่ที่มันฝังลึกลงในความรู้สึกของข้าพเจ้านั้นก็คือคุณธรรมอันสูงส่งของชายผู้รับสมญาว่า "พี่" ของหมู่โจรเพียงข้าวหนึ่งมื้อกับได้โดยสารรถ แกก็ตอบแทนข้าพเจ้าด้วยกตัญญูกตเวที อันเป็นคุณธรรมสูง ล้ำค่ากว่าสิ่งทั้งหลาย และสิ่งนี้ท่านคิดหรือว่าจะเป็นของหาง่ายในน้ำใจคนอย่าว่าแต่ฝูงโจรเลย แม้ที่เรียกว่าผู้เจริญแล้วด้วยการศึกษาอย่างปัจจุบันนี้

ปัญหาชีวิต

ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าต้องประสบกับปัญหาอันใหญ่ยิ่ง มันเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความลังเลจนไม่อาจตัดสินใจลงไปได้ แม้ว่าจะไม่ใช่ปัญหาที่ลึกซึ้งหรือสลับซับซ้อนจนมองไม่เห็นความ จริง เป็น กรณี ง่าย ๆ ซึ่งเกือบจะไม่ต้องใช้สติปัญญาหรือความรู้ความสามารถอะไรเลย แต่ทว่ามันก่อความกังวลใจอย่างหนักให้ข้าพเจ้าตลอดเวลา ทั้งนี้ก็เพราะ........ มีบุคคลผู้หนึ่งมาติดต่อขอร้องให้ข้าพเจ้า กระทำการ สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นงานอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของข้าพเจ้าเอง และจะสำเร็จได้โดยไม่ยากเย็น ถ้าหากข้าพเจ้าจะตัดสินใจกระทำลงไป บุคคลผู้นั้นได้พยายามติดต่อขอร้องให้ข้าพเจ้ารับปาก พร้อมด้วยสินบลลาภก้อนใหญ่ แต่ดังที่กล่าวมาแล้ว มันเป็นปัญหาอันยิ่งใหญ่ที่ข้าพเจ้ายังตกลงใจไม่ได้ จึงผัดผ่อนขอเวลาตรึกตรองให้รอบคอบเสียก่อนจึงจะให้คำตอบ จริงอยู่ การนั้นเป็นความผิดทีกฎหมายไม่อาจจะทำอะไรข้าพเจ้าได้ถนัดนัก แต่ทว่าข้าพเจ้าจะต้องทำลาย

ศีลธรรม และมนุษยธรรมของตนเองลงอย่างสิ้นเชิง โดยเหตุผลข้อหนึ่ง และอาจเป็นเหตุผลข้อนี้ก็ได้ ที่ทำให้เกิดปัญหาในการตัดสินใจของข้าพเจ้า นั่นคือ ตั้งแต่เยาว์ข้าพเจ้า ได้ รับ การ อบรม จาก คุณพ่อให้เป็นผู้อยู่ในศีลสัตย์ ท่านกล่าวเสมอว่า จะทำให้เรามีความสุขใจไปตลอดชาติ

ถ้าเช่นนั้น เหตุใดข้าพเจ้าจึงไม่ปฏิเสธการขอร้องนั้นเสีย ข้อนี้ ขอสารภาพอย่างเปิดเผยว่า ข้าพเจ้ายังเป็นปุถุชน ไม่อาจล่วงพ้นไปจากความ โลภ โกรธ หลง ได้ และโดยเฉพาะเรื่องนี้ถ้าหากเพียงรับปากตกลงเท่านั้น มันหมายถึงลาภก้อนใหญ่ ซึ่งสามารถเปลี่ยนฐานะของข้าพเจ้าได้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือทีเดียว ทั้งข้าพเจ้าเองก็มีฐานะปานกลาง ต้องทำงานเลี้ยงครอบครัว พอทำพอกิน ไม่อยู่ในฐานะมั่งคั่งร่ำรวย แต่ความพอของมนุษย์ในปัจจุบันนี้เป็นสิ่งที่หาได้ยาก จิตใจของข้าพเจ้ากำลังตกอยู่ในความโลภ มีความอยากได้แรงกล้า อยากได้จำนวนเงินก้อนใหญ่ซึ่งเชื่อว่าจะไม่สามารถหาได้ในชั่วชีวิตนี้ แต่อีกส่วนหนึ่งของความรู้สึก ซึ่งแฝงอยู่ในกมลสันดานนั้น เป็นความรู้สึก

ที่เกิดความละอาย และหวาดกลัวต่อการที่จะกระทำการดัง กล่าวซึ่งเป็นสิ่งเลวและร้าย

ฉะนั้นเมื่อในจิตใจของข้าพเจ้าเพียงคนเดียวได้บังเกิด ความรู้สึกนึกคิดแตกแยกออกไปเป็นหลายทาง ในขณะ เดียวกันมีทั้งความปรารถนาอยากได้ อาลัยอาวรณ์แต่ก็ ไม่กล้าจะตัดสินใจลงไป เพราะเกิดละอายใจ และประหวั่น พรั่นพรึงต่อความผิดความชั่ว ความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ จึงรวมตัวกลายเป็นความทุกข์กังวลใจอย่างหนักของข้าพเจ้า ทำให้จิตใจฟุ้งสร้านไม่อาจสงบลงได้

เป็นความจริงอีกประการหนึ่ง ที่คนเราเมื่อเกิดความ ทุกข์หรือกลัดกลุ้ม ไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรถูก ก็มักจะนึก ถึงพระเป็นที่พึ่ง! ข้าพเจ้าก็เช่นเดียวกัน ฉะนั้นในตอนเช้า วันต่อมาซึ่งเป็นวันหยุดงาน เมื่อรับประทานอาหารเรียบ ร้อยแล้ว ก็ตรงไปที่วัดซึ่งอยู่ไม่ห่างไปจากบ้านนัก เพื่อ ไปที่กุฏิท่านมหา ฯ พระภิกษุรูปนี้เป็นที่คุ้นเคยกับข้าพเจ้า มานาน เคยไปมาหาสู่ท่านอยู่เสมอ ตั้งใจจะไปคุยกับท่าน เพราะอย่างน้อยคงจะได้ผ่อนคลายความกลัดกลุ้มและได้สงบ

ใจบ้าง ก่อนจะถึงกุฏิท่านมหา ฯ ข้าพเจ้าต้องเดินผ่านลานใหญ่ภายในวัด ทำให้หวลนึกถึงหลายปีก่อนโน้น เมื่องานศพบิดาของข้าพเจ้า ได้จัดงานที่วัดนี้ และลานนี้เต็มไปด้วยท่านที่เคารพและเพื่อนฝูงของคุณพ่อ ข้าพเจ้ายังได้ยินแขกที่มาในงานบ่นถึงคุณพ่อว่า น่าเสียดายที่ต้องเสียคนที่ซื่อสัตย์และอารีอารอบไป ท่านเป็นคนซื่อและอารีอารอบต่อเพื่อนบ้าน ข้าพเจ้ายังจำได้ว่า เมื่อชาวบ้านแถบนั้นทราบว่าท่านได้มรณะเสียแล้ว บางคนถึงกับร้องไห้โฮราวกับญาติสนิทได้ตายจากไปฉะนั้น บางคนถึงจะไม่ปล่อยโฮก็อดที่จะน้ำตาไหลไม่ได้ เมื่อข้าพเจ้านึกถึงความหลังเช่นนี้แล้ว จิตใจที่กำลังพะวักพะวนเกิดทุกข์เพราะความโลภอยากได้ ค่อยเบาบางลงบ้าง เมื่อหวลระลึกถึงความดีของคุณพ่อ

พอถึงกุฏิท่านมหา ฯ แล้ว ได้ทราบจากลูกศิษย์ว่าท่านไปลงโบสถ์ทำวัตร์จึงถือโอกาสนั่งคอย ตั้งใจจะคุยกับท่านมหาฯ ให้สบายใจแล้วจะกลับบ้าน แต่นั่งคอยก็แล้วนอนคอยก็แล้ว ท่านก็ยังไม่กลับจากโบสถ์ ในขณะที่ข้าพเจ้าจะเคลิ้มครึ่งหลับครึ่งตื่นก็ได้ยินเสียงกุกกักทางเบื้อง

ศีรษะ ในความรู้สึกขณะนั้น ข้าพเจ้าว่าท่านมหาฯ กลับมาแล้ว จึงเงยหน้าขึ้น ข้าพเจ้าต้องสะดุ้งทั้งตัว เพราะผู้ที่อยู่เบื้องศีรษะของข้าพเจ้านั้นไม่ใช่อื่นไกล คุณพ่อของข้าพเจ้านั่นเอง

"คุณพ่อ" ข้าพเจ้าร้องออกมาอย่างไม่รู้สึกตัว

ท่านยิ้มอย่างเอ็นดูพลางกวักมือเรียก ข้าพเจ้าไม่ได้พูดอะไร ลุกขึ้นเดินตามคุณพ่อออกไปอย่างเลื่อนลอย ออกจากกุฏิท่านมหาฯ ผ่านลานวัดอันกว้างใหญ่ ผ่านเข้าไปใกล้โบสถ์ได้ยินพระท่านสวดมนต์ แต่ตัวข้าพเจ้ามีความรู้สึกเหมือนต้องมนต์สกด บังคับให้ติดตามไปอย่างใกล้ชิด ผ่านทุ่งผ่านป่าอย่างเลือนลาง ผ่านหมอกขาว ๆ ที่คล้ายควัน ยิ่งไปไกลก็ยิ่งพบหมอกขาวมากขึ้น เหมือนลอยอยู่บนกลุ่มเมฆขาว อากาศเยือกเย็น มีแสงสว่างสลัว ๆ

ข้าพเจ้าได้ยินเสียงคุณพ่อพูดว่า "ลูกรัก เจ้าลืมคำสั่งสอนของพ่อแล้วหรือ"

ในความรู้สึกขณะนั้น ข้าพเจ้าตอบคุณพ่ออยู่ในลำคอว่า "ผมไม่ลืมเลยครับ คุณพ่อ"

"แต่ทำไมเจ้าจึงไม่ถือให้มั่นคง" เสียงท่านพูดต่อไป

"ผมก็ยังไม่เคยทำความเสียหายเลยครับ คุณพ่อ"

คุณพ่อถอนหายใจ **"แต่เจ้ากำลังจะตัดสินใจเดินทางผิดด้วยเห็นแก่ลาภอามิศ เจ้ากำลังจะทำผิดศีลธรรม ทำให้คนอื่นเดือดร้อน"** ท่านพูดสีหน้าเศร้า ๆ

ข้าพเจ้าจึงตอบว่า "ผมยังไม่ได้ตัดสินใจลงไปเลยครับ คุณพ่อ"

ท่านยิ้มอย่างผื่น ๆ แล้วพูดว่า "พ่อรู้ดี แต่มันยังไม่สายนักหรอก อยากให้เจ้าหูตาสว่างขึ้น ให้เจ้าเห็นเหตุการณ์เพื่อขัดเกลาจิตใจของเจ้า พ่อจึงเรียกเจ้ามา อยากจะบอกกับลูกว่า เวลาเป็นคนอยู่ในโลกมนุษย์นี้มันสั้นมาก เมื่อพ้นจากโลกมนุษย์แล้ว มันเป็นเวลาที่ยืนยาวอย่างเทียบกันไม่ได้เลย พ่อจะยกตัวอย่างให้ฟัง ....

........"เมื่ออยู่ในเมืองมนุษย์นั้น เหมือนกับว่าเจ้าเพียงแต่แสดงละครเพียงฉากเดียว และการแสดงละครนี้เจ้าแสดงในเวลาอันสั้นมาก การแสดงละครชีวิตเพียงระยะสั้น ๆ นี้ **ถ้าเราแสดงดี ความดีก็จะติดตัวไปตลอด**

ถ้าแสดงชั่ว เราก็จะได้รับกรรมชั่วไปตลอดจนกว่าจะสิ้นกรรม พูดง่าย ๆ ก็คือ เมื่อเป็นมนุษย์อยู่นั้น ทุกคนมีสิทธิที่จะสร้างความดี และความชั่ว ได้เหมือนกันหมด การสร้างความดีหรือความชั่วนี้มีเพียงในโลกมนุษย์เท่านั้น ในโลกอื่นไม่มี มีแต่กรรมดีและกรรมชั่วที่สร้างไว้ในโลกมนุษย์เท่านั้นที่ตามสนอง"

ข้าพเจ้านิ่งฟังท่านอย่างเข้าใจตลอด ทั้งที่รู้สึกว่าตัวเรายังเบาและลอยไปที่ใดไม่ทราบ ที่สุดคุณพ่อยิ้มอย่างพึงพอใจ แล้วพยักหน้ามายังข้าพเจ้าบอกว่า "มาเถิด พ่อจะให้เจ้าได้ยินได้ฟังสำหรับผู้ที่รับเวรสถานเบา"

ทันใดนั้นคุณพ่อก็หันมากดบ่าข้าพเจ้าไว้ ตัวข้าพเจ้ารู้สึกว่าตกลงจากที่สูงลอยละลิ่วลงมาได้ผ่านเมฆขาวมากบ้างน้อยบ้าง แต่ก็ค่อยหมดแสงสว่างไปทุกทีจนกระทั่งมืดมิดลง ข้าพเจ้าสุดจะทนสงสัย จึงได้ร้องถามคุณพ่อ "คุณพ่อครับคุณพ่อจะพาผมไปที่ไหนครับ"

"พ่อก็บอกเจ้าไม่ได้เหมือนกันว่าพ่อจะพาเจ้าไปไหน พ่อจะเปรียบให้ฟังว่า พ่อกำลังพาเจ้าไปสู่ใจกลางของโลก

เปรียบก็เหมือนว่า เรายืนอยู่บนพื้นโลก แล้วขุดลงไป ขุดลงไป สู่ศูนย์กลางของโลกนั่นแหละ''

ความจริงข้าพเจ้าไม่มีความสบายเลย ที่ต้องต่อสู้กับความมืด รู้สึกไม่มีความสุข แต่ก็ยังอุ่นใจที่ผู้พาข้าพเจ้าไปไม่ใช่คนอื่น ท่านเป็นบิดาบังเกิดเกล้าที่เคยให้ความเมตตากรุณาแก่ลูก ๆ เคยช่วยเหลือเพื่อนบ้าน เป็นร่มโพธิ์ซึ่งให้ความร่มเย็นแก่ลูก ๆ และเวลานี้ดูท่านไม่ผิดแปลกไปกว่าเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ฉะนั้นข้าพเจ้าไม่สู้หวาดกลัวนัก ยิ่งดิ่งลึกลงไป ยิ่งมืดขึ้นทุกที จนกระทั่งเหมือนกับว่า เอาผ้าดำมาผูกตาไว้สักร้อยชั้น ต่อมารู้สึกค่อย ๆ ช้าลงจนหยุด เสียงคุณพ่อพูดว่า

"นี่แหละลูก ที่สำหรับลงโทษสถานเบา เจ้าจงฟังดูนะ''

ข้าพเจ้าได้ยินเสียงเหมือนคนกำลังถูกขังเดี่ยว กำลังคลุ้มคลั่ง บางทีก็ร้องโวยวาย บางครั้งก็ร้องโหยหวลเยือกเย็น มันเป็นกระแสร์เสียงของผู้ที่กำลังตกอยู่ในความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส ข้าพเจ้าเริ่มหวาดกลัวต่อเสียงอันมี

กังวานเยือกเย็นเข้าจับหัวใจ ขนลุกชันไปทั้งตัว ขณะนั้นเกือบไม่มีความรู้สึกเป็นอย่างอื่น มีแต่ความหวาดกลัวเข้าสิงใจประการเดียว ข้าพเจ้าเกาะคุณพ่อไว้แน่น ท่านก็เอามือตบบ่าเพื่อปลอบโยนข้าพเจ้า

แล้วก็มีเสียงดังขึ้นมาอีก

"โอย ! นี่ไม่รู้กี่เดือนกี่ปีแล้ว แสงสว่างเท่ารูเข็มไม่เคยเห็น โอย ! นี่จะต้องทนทุกข์ทรมานอย่างนี้อีกสักเท่าใด ไม่ไหวแล้ว ขอให้ข้าไปเกิดเถอะ เกิดคราวหน้านี้ข้าจะไม่ก่อกรรมทำเข็ญใดๆ อีกแล้ว ข้าเข็ดแล้ว เข็ดแล้ว–เข็ดแล้ว โอย ! ขอแสงสว่างข้าหน่อย แสงสว่าง–แสงสว่าง ฯลฯ

ข้าพเจ้าทนฟังต่อไปอีกไม่ไหว หัวใจเกือบจะหยุดเพราะความกลัวจึงบอกคุณพ่อว่า "คุณพ่อครับ ขอให้ผมกลับเถิด ผมจะไม่ยอมทำกรรมใดๆ ให้เดือดร้อนเบียดเบียนคนอื่นเป็นอันขาด ลูกของพ่อยังไม่เคยทำกรรมชั่วใดๆ มาก่อน ก็ขอปฏิญาณว่า จะไม่ก่อกรรมชั่วขึ้นเป็นอันขาด"

"สาธุ! พ่อยินดีมาก เป็นกุศลของพ่อและของลูกเอง มาเรากลับกันเถิด"

ทันใดนั้น ร่างเราทั้งสองก็พุ่งขึ้นทันที พุ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว ความมืดค่อย ๆ จางลง มีแสงสว่างมากขึ้นจนเห็นหมอกจาง ๆ แล้วสว่างขึ้น บัดเดี๋ยวเราก็รู้สึกว่า เราได้ขึ้นมาบนโลกแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีมากที่ได้ขึ้นมาบนพื้นโลกอีกครั้งหนึ่ง

"เอาละลูกของพ่อ ต่อไปจงสร้างแต่ความดีเถิด พ่อลาแล้ว" สังเกตเห็นท่านน้ำตาไหลซึม

ข้าพเจ้ามีความอาลัยคุณพ่อมาก หันมาจะเข้าไปกอดเท้า แต่ฉับพลันนั้นภาพของท่านก็เลือนลางจากไปทันที ข้าพเจ้าแสนอาลัยท่าน ทันใดนั้นข้าพเจ้ามองเห็นลานวัดอันกว้างใหญ่ เห็นท่านมหา ฯ กำลังเดินขึ้นกุฏิ และยังเห็นพระอีกหลายองค์กำลังออกจากโบสถ์ และแยกย้ายขึ้นกุฏิ พอรู้สึกตัวลืมตาขึ้นก็รู้ว่าหลับอยู่บนกุฏิท่านมหา ฯ นั่นเอง ท่านกำลังเปลื้องจีวร ท่านถามข้าพเจ้าว่ามานานแล้วหรือ ข้าพเจ้าลุกขึ้นนมัสการท่านแล้วเรียนว่า มานานแล้ว หลับ

ไปคืนหนึ่ง ท่านบอกว่าวันนี้มีปาติโมกข์ จึงลงโบสถ์ช้าหน่อย ข้าพเจ้ายังตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ที่ผ่านมาใหม่ ๆ ข้าพเจ้าสนทนากับท่านเพียงเล็กน้อย แล้วก็นมัสการลาท่านกลับ

อย่างไรก็ตาม ตอนกลับบ้านนี้จิตใจของข้าพเจ้าแจ่มใสสิ้นทุกข์สิ้นกังวล และพบกับความสว่างเป็นตัวของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง จะด้วยเหตุผลกลใดก็แล้วแต่ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่า วิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณพ่อได้มีส่วนดลบันดาลให้ข้าพเจ้าไปประสบการณ์ดังกล่าวแล้ว และใคร่จะขอเรียนให้ท่านทราบว่า ข้าพเจ้าได้ปฏิเสธการขอร้องของบุคคลนั้นไปอย่างเด็ดขาดแล้ว.

พิมพ์ที่ เอราวัณการพิมพ์ เลขที่ 84 ปากซอยบุศยพรรณ บางลำพู

กรุงเทพมหานคร นายประสิทธิ์ ภูติมหาตมะ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

พ.ศ. 2517 โทร. 817679, 812379